

Education des enfants roms en Europe
Education of Roma children in Europe

COUNCIL OF EUROPE
CONSEIL DE L'EUROPE
Language Policy Division
Division des Politiques linguistiques

Evropakoro Forumo e Romengoro thaj e Phirutnengo
European Roma and Travellers Forum
Forum européen des Roms et des Gens du voyage

A Evropako a Šibako Portfólijo

Sitúvav rrománes

Murro ánav-i _____

I škola _____

Ká bešav _____

**I dújto trapta
E šavourenge khatar o berš dešujékh ži dešušov**

*Najisáras **nad'on** but e Finskosc, e ká žutindas ame te keras kado projekto*

A Šibaki sekcija – www.coe.int/lang

I Rada a Evropaki, ando Štrasburko

© Council of Europe

Kado sas tejle skirime andi románi šib, ká kamlas te avel kado kerdo i Rada a Evropaki. Pa kodo, sar si mišto skirime kadi keňva, joutálíj kodo, ko skirindas la tejle andi románi šib.

Margita Wagner

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Praha 2010

© Council of Europe

I Rada a Evropaki taj o Evropako a Šibako Portfólijo (EŠP)

Andi Rada a Evropaki si tranda ejfta thema khatar-o Islando ži o Ažerbadžáno. Taj e ternimátura, save bešen ande kadala thema, si le variso, so pecisajlas sakone terneske taj sa si sako áver, naj **ečformavi** či andi šib či andej sokáša taj či ando phurikanimo.

I Rada a Evropaki kamel te žutij tu te žanes te des **pátiv** sakones, ko si áver sar tu taj mezij áversar sar tu taj kerel ávera **bút'a** sar tu. **Ťiro** a Evropako a Šibako Portfólijo si kerdo kadej te žutij tu te **sit'os** e nejve šiba taj te **hat'áres**, pa so si e ávrenge sokáša.

O EŠP žutij tu kadej te:

- sikavel tuke, so má žanes te phenes andej akársave šiba
- **hat'áres**, so trobus te **sit'os** te šaj keres sa e **bút'a** taj te vorbis rrománes e ávrenca
- sikavel tuke, so má **sit'ilal** mišto taj so trobus te **sit'os** maj feder
- te keres **t'iri** **bút'i** kadej, te žas maj dúr ande kodo, so po paluno **sit'ilal**
- te sikaves a **sit'árdake/e sit'árdeske** sa, so má žanes te phenes rrománes
- te kamesa te žas andi áver škola, šaj sikaves **t'a** nejva **sit'árdake/t'e** nejve **sit'árdoske**, so sa má žanes te phenes rrománes

O EŠP žutij **t'a sit'árd'a/t'e sit'árdes** te:

- dikhel, so má žanes te phenes rrománes taj savi šib lal perdal
- žutij tu te gindos tu, so trobuj tu inke te **sit'os** taj pala kado te phenel tuke, soske **bút'a** azír keresa taj kado kerla tusa

O EŠP žutij **t'a** deja taj **t'e** dades te:

- sikavel lenge, sar žal tuke o **sit'árimo** andi rrománi šib taj so má žanes te phenes rrománes

Skirindas: I Dr. Barbara Lazenby Simpson, Trinity College, Dublin

Andi rrománi šib skirindas: I Mgr. Margita Wagner, Čechicko ripublika

Language Policy Division
DG IV - Council of Europe
F-67075 Strasbourg Cedex
decs-lang@coe.int – www.coe.int/lang

© Council of Europe

A Šibako paso

Kadi sekcija, savi si ande murro Evropako a Šibako Portfólijo, žutija ma te žanav te:

- Phenav pár ma sa, vi sar mezij
- Sikavav, so má žanav te phenav andej akársave šiba, savenca žanav te vorbinav
- Phenav, so pecisajlas mange maškar e Rrom taj maškar e ávera žejne, so si le e ávera sokáša sar e Rromen

Kadi/o sim me

Murro fenkípo

Murro ánav-i: _____

Me sim _____ beršengi/o

Murro dúj to ánav-i: _____

E Rrom bušon, khatar sármozij: _____

Sar bušon e ávera žejne anda murro nípo: _____

Murre jákha si: _____ Murre bal si: _____

Bešav ando/andi: _____

Kana **kerd'ilem**: _____

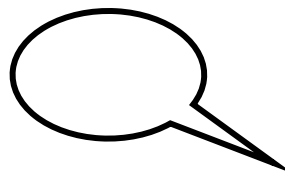
Murri škola: _____

So kamav: _____

Murre nejve vorbi, so si tejle skirime pe kado papiroši

Save šibanca žanav te vorbinav

Kadale šibanca vorbinav

Murre níposa

Murre paposa taj a mámasa

Murre paj tášonca

Andi škola

So žanav te kerav ande murre šiba

			
Žanav te vorbinav:	Žanav te šunav:	Žanav te ginav:	Žanav te skirinav:

Sar mišto žanav te vorbinav, te šunav, te ginav taj te skirinav andej akársave šiba

Pe kado šaj dikhes po áver papiroši, savo avel, ká si i **kárt'a**, savi sikavel, sar me gindij, sar mišto žanav i šib palaj **keňva**, so bušol "Společnívo evropako referenčňiho rámco te **si'áras** e šiba"

		Sar me gindij, sar mišto žanav i šib					
		A1	A2	B1	B2	C1	C2
I šib: O d'ejs:	Šunav → 						
	Ginav 						
	Vorbinav jékh ávresa 						
	Vorbinav 						
	Skirinav 						
I šib: O d'ejs:	Šunav → 						
	Ginav 						
	Vorbinav jékh ávresa 						
	Vorbinav 						
	Skirinav 						
I šib: O d'ejs:	Šunav → 						
	Ginav 						
	Vorbinav jékh ávresa 						
	Vorbinav 						
	Skirinav 						

		A1	A2	B1	B2	C1	C2
H A T Á R A V	Šunav	Haťárav e vorbi, te pinžárav le nađon mišto, te si pár ma, pa murro nípo taj pa sa, so si karing ma, te vorbin e žejne loukes taj kadej te haťárav le.	Haťárav e vorbi, te si pa kodo, so írdekeli ma (šaj variko vorbij pár ma, pa murro nípo, sar variko vašálj, sar variko si variká, sar variko vorbij paj búti) Žanav te lav sáma, pa so si variso, so variko phenel, te phenel i vorba kadej te haťárav les/la.	Haťárav, save si e maj anglune vorbi, te variko mišto vorbij pa kodo, so si andi búti, andi škola, so kerel, kana má naj les/la, so te kerel taj sa kísno-j leske/lake taj kadej varisar. Haťárav pa sos vorbin ando rádjouvo vaj andi televiza, te si pa kodo, so sako dejs pecisajvel variká vaj te si pa kodo, so tecij mange, te kerav te vorbij variko loukes taj kadej te haťárav les/la.	Haťárav, kana variko vorbij butájik anglaj ávera, taj žanav te lav sáma, pa sos vorbin e žejne, kana phenen jékh ávreske, so gindon pe pa kako taj kako, te pinžárav nađon mišto i vorba, pa sos vorbin kadala žejne. Haťárav majnem sa, so žal andi televiza, te vorbin khote pa kodo, pa sos vorbin e žejne pi vulica. Haťárav, pa sos žan majnem sa e kinura te vorbin khote šukáres, sar pasolij pe.	Haťárav nađon šukáres, kana variko vorbij butájik anglaj ávera, vi te či vorbij kadej, sar pasolij pe taj vorbij kadej te na lel les/la khonik sáma, so kamel te phenel. Haťárav sako vorba, so si andi televiza taj pa sos žan e kinura.	Haťárav nađon šukáres sako vorba, te vorbij variko pa akárso vaj vi te vorbij variko andi televiza vaj ando rádjouvo. Haťárav vi, kana vorbij variko, ko vorbij kadej, sar siťárdas les/la taj vorbijas pér leste/late decignártur leski/laki dej. Haťárav les/la, te si ma kuťin časo te lav opre, sar vorbij vi atunči, te vorbij friššibe taj te phenel varisave vorbi áversar, sar či sim sikhlo/í.
	Ginav	Haťárav te ginav, sar variko bušol, te pinžárav les/la nađon mišto taj haťárav e vorbi, te si skirime variká dúj trín vorbi, save pinžárav nađon mišto, te si variká pej tábli vaj pej plagátura vaj andej katalogura.	Žanav te ginav dúj trín vorbi ando texto. Žanav te rodav mange ávri kaki taj kaki vorba variká andej inzerátura, letákura, lila, ká si skirime, sosko techan šaj manges tuke taj andej lila, ká si skirime, kana žala kako taj kako vonato. Haťárav dúj trín vorbi, pa so si o lil, savo variko bišavel feri mange.	Haťárav te ginav e textura, ká si sa e vorbi, save dolmut lem perdal, kana vorbinav e ávrenca pi vulica vaj save si pa murri búti. Haťárav, sar mezijas variso, so pecisajlas, taj sar-i varikaske, vaj so kamloun variko te avel les, te si pa kado skirime andej lila, save variko bišavel varikaske.	Haťárav te ginav, pa sos si e článkura taj e ávera vorbi, ká skirij pe paj bajura, save si ađejs andi luma taj ká kodola, so skirin pa kado, phenen, so gindon pe pa kado. Haťárav e vorbi te ginav i ađejsutni próza.	Žanav nađon šukáres te ginav, pa so si e faktografickiva textura taj e textura andaj beletrija taj žanav te lav sáma, sar sako texto si skirime áversar taj sar tecij mange kado. Žanav te ginav e textura, save skirin e godávera manuša, taj vi kecavo, ko skirij, sar te kerav varisosa vi atunči, te si pa áver obori, pa savo či žanav khanči.	Žanav nađon šukáres te ginav e akársave keňvi, e lila, e novini vi kecave, save si nađon pháre (šaj aven kadala: i keňva, ká si skirime, sar so te keras, te kamas te keras varisosa, e článkura, save skirin e godávera manuša, e keňvi – i šukár literatúra.
V O R B I N A V	Vorbinav jékh ávresa	Žanav te vorbinav jékh ávresa, te phenel mange inke jekhvar, so phendas mange, loukes vaj te phenel i vorba áversar taj te žutij ma, so kamav te phenav leske/lake. Žanav te phušav dúj trín vorbi taj te phenav palpále vorba, ko phušel mandar, dúj trín vorbi, te si pa kodo, so trobuj ma, te šaj trajinav vaj te si pa variso, so pinžárav nađon mišto.	Žanav te vorbinav jékh ávresa dúj trín vorbi pa variso, so pinžárav nađon mišto, vaj paj búta. Žanav te vorbinav jékh ávresa dúj trín vorbi, te sim variká, no či žanav inke te vorbinav kadej te žanav te ikrav i vorba maj dúr.	Žanav te vorbinav jékh ávresa te vorbinav taj sim khote, ká vorbij pe kadala šibasa. Žanav te haminav ma andi vorba, kana variko vorbij pa varisos, so pinžárav nađon mišto taj pa sos teréjdinav, te žanav maj but vaj si pa kodo, so pecisajvel e žejneske sako dejs (šaj vorbij pa murro nípo, paj koňičkura, paj búti, sar si variko pej droma taj so vorta akánik variká pecisajlas).	Žanav šukáres te vorbinav pa akárso jékh ávrenca, so vorbin kadej, sar sas siťárde taj sar vorbinde pér le decignártur lenge deja. Žanav te haminav ma andej vorbi, te vorbij pe pa variso, so pinžárav nađon mišto, žanav te phenav murri vorba taj te phenav ví, mír kadej gindoj ma.	Žanav nađon šukáres te vorbinav jékh ávrenca. Akárká sim, žanav te vorbinav friššibe taj mišto. Žanav mindár te phenav, so gindoj ma pa kako taj kako taj mišto te vorbinav pala varikas, ko sas anglá ma.	Žanav te haminav ma andi vorba, kana e žejne khetáne pa akárso vorbin. Žanav nađon mišto, sar pasolij pe, te vorbinav e akársave žejenca, žanav te lav perdal e godávera vorbi andaj gramatika. Žanav te vorbinav, sar te avilemas čáčo Rrom/čáci Rromhi. Te či žanav te phenav variso, žanav te phenav i vorba áversar kadej te na lel kado khonik sáma.
	Vorbinav	Žanav te phenav, sar mezij o tájo, ká bešav taj sar mezin e žejne, save pinžárav.	Žanav te lav perdal e vorbi te šaj phenav, sar mezij murro nípo taj e ávera žejne, sar trajij pe, sar-i variko ávri siťárdo, taj paj búti, savi kerav vaj kerous.	Žanav te lav perdal e vorbi te šaj phenav, sar mezij variso, so pecisajlas taj so lem anda kado ando šejro, žanav te phenav, so dikhlem súnende taj so kamous te avel ma vaj so kamous te kerav. Žanav te phenav murri vorba taj žanav te phenav dúj trín vorbi, mír kadej gindoj ma. Žanav te phenav variso, ká si a vorba vi tivvo taj vi ágor, vaj te phenav, pa so si i keňva vaj pa so si o kino taj žanav te phenav, so gindoj ma pa kado.	Žanav te vorbinav jékh ávrenca pa akárso, te si pa kodo, so tecij mange te kerav. Žanav te phenav murri vorba, te phušel mandar variko, so gindoj ma paj bajura, save si ađejs, taj žanav te phenav, so avla mišto taj so či avla mišto, te kerasa kadej taj kadej.	Žanav te phenav mišto taj sako eđeššo vorba paj pháre vorbi taj žanav vi te phenav paj ávera vorbi, save pasolin barim kuťin pašaj e pháre vorbi taj žanav, te žal pa kado i vorba maj dúr taj žanav te phenav po paluno variso šukár.	Žanav nađon šukáres te phenav, sar mezij variso vaj mír-i kadej. Žanav te vorbinav akársar taj nađon mišto te žutij kodo e žejne te len sáma, save si e maj anglune vorbi taj te žutij le te na bistren le.

O návrho pa EŠP

S K I R I N A V	Skirinav	Žanav te skirinav dúj trín vorbi po pohledo khoutar, ká simas. Žanav te skirinav ávri e lila pár ma – murro ánav, ko sim taj ká bešav, te sim po hoteli taj kamav khate te ^o muken ma khate te sovav.	Žanav te skirinav dúj trín vorbi pa variso, so trobuj ma te šaj trajinav. Žanav te skirinav dúj trín vorbi ando lil pár ma, sar varikaske vaj varisoske najisárav.	Žanav te skirinav dúj trín vorbi pa kodo, so pinžárav vaj so iirdekelij ma. Žanav te skiriv e lila pa kodo, so sa pecisajvel mange taj so sa lem mange pa kado ando šejro.	Žanav te skirinav šukáres pa akárso, so tecij mange te kerav. Žanav te skirinav pa varisos, žanav te dav perdal e vorbi, te phenav, mír-i láši kaki taj kaki vorba vaj mír naj láši. Te skirinav o lil, žanav te skirinav, mír kamav, kana variso pecisajvel mange, taj šaj lav apal pa kado variso ando šejro.	Žanav mišto te skirinav varikaske, so kamav te phenav taj te phenav sako edeššo vorba, mír kadej gindoj ma. Žanav te skirinav pa sa andej lila vaj pa variso áver, pa so si pháro te skirij pe. Žanav te skirinav, sar me kamav kadej te pasolij e akárkaske, ko ginla kado taj kaske si kado skirime.	Žanav te skirinav o texto te avel šukár. Žanav te skirinav e pháre lila vaj variso áver vaj e článkura kadej te žan e vorbi pala jékh ávres, sar pasolij pe, te haťáren lenge sako, ko ginla le taj te žutin le te na bistren, save si khate tejle skirime e maj anglune vorbi. Žanav te skirinav e rezumé taj e recenzi paj búťa, save skirinde e godavera manuša vaj e manuša, so skirin e keřvi.
--------------------------------------	----------	--	--	--	---	--	---

I kárt'a, savi sikavel, sar me gindij, sar mišto žanav i šib palaj keřva, so bušol "Společnivo evropako referenčňiho rámco te siťáras e šiba" © I Rada a Evropaki

So má žanav – šunav taj ginav (dikh andi **keŋva**, so bušol **"Siťárimasko** pláno paj rrománi šib" te kamesa te žanes pa kado maj but)

		A1 BREAKTHROUGH	A2 WAYSTAGE	B1 THRESHOLD	B2 VANTAGE
H A T Á R A V	Šunav 	<p>Haťárav, kana variko vorbij pár ma, pa murro nipo, sar trajij taj so kerav.</p> <p>Haťárav, kana variko phušel mandar dúj trín vorbi, taj haťárav, kana variko phenel mange, so te kerav.</p>	<p>Haťárav má maj but, so mangel pe mandar te kerav, te sim andi škola.</p> <p>Haťárav, pa sos vorbij o siťárdo/i siťárdi andi siťárimaski soba taj haťárav dúj trín vorbi, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor, vaj haťárav variso, so nad'on mišto pinžárav, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor.</p>	<p>Haťárav sako ed'eššo vorba, so mangel pe mandar te kerav, te sim andi škola, haťárav, save si e maj anglune vorbi, kana variko vorbij vaj te ginel pe variso, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor, anglaj ávera taj haťárav, pa sos žal o kino, te pinžárav kadala vorbi nad'on mišto. Žanav te vorbinav jékh ávresa, má naj kado pháro.</p>	<p>Haťárav pa sos žal o kino, pa so si variso, so si tejele chutildo vaj te variko vorbij pa variso, so pinžárav nad'on mišto.</p>
	 Ginav	<p>Žanav te lav sáma e písmenura andi abeceda taj žanav te rakhav murro ánav po papiroši.</p> <p>Haťárav e vorbi pej cejduli vaj po plagáto, te si kadala vorbi andi siťárimaski soba, taj haťárav dúj trín vorbi, te si skirime variká ando nejvo texto.</p>	<p>Haťárav cigno texto, te si pa variso, so nad'on mišto pinžárav, taj žanav te lav perdal vorba taj te rakhav kaki taj kaki vorba po papiroši.</p>	<p>Haťárav, kana variko vorbij pa sa, so pecisajlas leske/lake, haťárav, sar-i varikaske taj te kesentij variko varikas, taj žanav te rakhav ávri kecavi vorba, te rakhav, soski vorba phenou palpále, ko phušel mandar pa variso, so si variká skirime ando texto. Žanav vi te lav perdal i maj angluni vorba, diagramura, e fenkípura, save žutina ma te haťárav maj but o texto, savo ginav. Pala kado žanav te skirinav, so šaj keras andi siťárimaski búti.</p>	<p>Haťárav, pa so si o článko vaj varisoski áver vorba, te si kado andej novini, časopisura vaj po interneto.</p> <p>Haťárav, kana si andej textura skirime, so gindoj pe kako taj kako žejno, taj pala kado vezetij pe, so gindoj pe, so kerla vaj soske gindura-j les/la.</p>

Kadej šaj keres:

	A1			A2		
	Žutin ma but	Žutin ma ek cerra	Khonik či žutij ma	Žutin ma but	Žutin ma ek cerra	Khonik či žutij ma
Šunav 	15/9/20__	17/10/20__	14/11/20__	18/12/20__	15/2/20__	20/4/20__

	A1			A2			B1			B2		
	Žutin ma but *	Žutin ma ek cerra **	Khonik či žutij ma ***	Žutin ma but *	Žutin ma ek cerra **	Khonik či žutij ma ***	Žutin ma but *	Žutin ma ek cerra **	Khonik či žutij ma ***	Žutin ma but *	Žutin ma ek cerra **	Khonik či žutij ma ***
Šunav → 												
Ginav 												

		A1 BREAKTHROUGH	A2 WAYSTAGE	B1 THRESHOLD	B2 VANTAGE
--	--	-----------------	-------------	--------------	------------

V O R B I N A V	Vorbinav jékh ávresa 	Žanav te phenav rrománes má mišto - lášo-j t'o d'ejs, ášu Dejvlesa, av kecavo siveššo, najisárav. Žanav te phušav taj te phenav palpále vorba, ko phušel mandar dúj trin vorbi.	Žanav te phenav palpále vorba, ko phušel mandar, pa murro nípo, pa murre pajtáša, paj školaki búti, pa murre koñičkura taj paj dúj šon, te či sim andi škola, ká či siťárel pe. Žanav te vorbinav jékh ávrenca. Žanav te vorbinav pa kodo, te si mange pháro taj sar-i mange.	Žanav šukáres te vorbinav paj škola, pa murro nípo, pa murre d'ejsa taj so kamav taj so či kamav. Žanav te vorbinav e ávrenca pa sos kamav me. Žanav te phenav pala varikas i vorba inke jekhvar taj žanav te dav la perdal e ávreske.	Žanav te haminav ma andi vorba, kana variko vorbij e ávrenca taj te hat'árav, pa so si i vorba, taj te phenav palpále vorba varikaske, ko vorbij kadej, sar siťárdas les/la, taj vorbijas pěr leske/late decigñártur leski/laki dej. Žanav te phenav murri vorba zuráles taj te si musaj te phenav, mír kadej gindoj ma.
	Vorbinav 	Žanav te phenav dúj trin vorbi, sar mezij murro tájo, ká bešav, žanav te phenav dúj trin vorbi paj žejne, so pinžárav le, no maj feder pa murro nípo.	Žanav te phenav, sar mezij murro nípo, murre d'ejsa taj e búta, save kerav. Žanav te phenav, sar mezin murre varisave búta, save kamav te kerav. Žanav te phenav sa, so lešij ma akánik taj so lešij ma maj pálal.	Žanav te phenav inke jekhvar variso, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor, taj kadi vorba šundem vaj pa sos sas o kino, savo dikhlem, vaj pa so si i keňva, savi gindem. Žanav te phenav, sar mezijas variso, so kerdam amende khejre (o mulatšágo, e d'ejsa, kana avel pi luma cigno šavouro taj kadej varisar), taj žanav te phenav murri vorba taj te phenav vi, mír kadej gindosajvav, taj žanav te phenav, so bízínav ma jekhvar te kerav.	Žanav zuráles te phenav, sar mezijas variso, so pecisajlas mange vaj ávrenge taj žanav te phenav, mír sas kado mišto. Žanav te phenav, pe sos gindoj ma, taj žanav te phenav murri vorba kadej, te hat'árel sako, mír kadej gindoj ma.
S K I R I N A V	Skirinav 	Žanav te skirinav, sar bušuvav taj ká bešav. Žanav te skirinav e vorbi pej fenkípura taj te skirinav tejle dúj trin vorbi paj tábla. Žanav te skirinav dúj trin vorbi.	Žanav te skirinav e nejve vorbi ande murro Evropako a Šibako Portfólijo taj žanav te skirinav cigno texto pa varisos, so pinžárav (šaj keres kado: so kamav te kerav, kana khejre sim). Žanav te skirinav variso (šaj skiris kado: o pohledo vaj dúj trin vorbi ando imejlo) murre pajtášoske.	Žanav te skirinav dúj trin vorbi ando lil vaj o imejlo, dúj trin vorbi, pa sos sas i keňva vaj o kino, žanav te skirinav variso, sar sas mange, kana pecisajlas kako taj kako vaj kana simas katka taj katka, taj žanav te phenav, sar mezijas variso, so pecisajvel mange.	Žanav te skirinav o akársavo texto, no maj feder paj fejlura, save si pa murro trajo. Žanav te phenav murri vorba, so gindoj ma pa kako taj kako, taj mišto te skirinav sako ed'eššo vorba pa kado.

	A1			A2			B1			B2		
	Žutin ma but *	Žutin ma ek cerra **	Khonik či žutij ma ***	Žutin ma but *	Žutin ma ek cerra **	Khonik či žutij ma ***	Žutin ma but *	Žutin ma ek cerra **	Khonik či žutij ma ***	Žutin ma but *	Žutin ma ek cerra **	Khonik či žutij ma ***
Šunav → 												
Ginav 												

Gindosajvav, sar akársar šaj o manuš trajij

Kana o manuš gindoj pe taj vorbij paj **bút'a**, save keras, žutij ame kodo, te **hat'áras** maj feder taj te las sáma, sar varikana si e žejne **ečformavi** taj sar varikana pale naj. Skirin tejle dúj trín vorbi, so avel tuke po gindo, te ginesa kakala vorbi:

	E Rrom	E Gáže	Či žanav
	(Skirin tejle dúj trín vorbi paj rrománe sokáša taj sar trajin e Rrom.)	Skirin tejle dúj trín vorbi paj gáženge sokáša taj sar trajin e gáže.)	(Skirin tejle variso X te či avesa ande variso bistošo.)
Murro nípo			
Amáre báre Đejsa			
Murro dad taj murri dej kerel kaki taj kaki búti			
Variso, so šundem, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor, taj e vorbi, save šundem, kana variko gičijas			
E sokáša ande murro nípo/andej Rrom			

	E Rrom	E Gáže	Či žanav
	(Skirin tejle dúj trín vorbi paj rrománe sokáša taj sar trajin e Rrom.)	Skirin tejle dúj trín vorbi paj gáženge sokáša taj sar trajin e gáže.)	(Skirin tejle variso X te či avesa ande variso bistošo.)
E d'ejsa amende khejre			
Te utazinas katka taj vi kutka			
O techan taj e kirpi			

Trín fejlura, save kamav te phenav tuke pa murre sokáša:

1 _____

2 _____

3 _____

Trín fejlura, save kamav te sit'uvav paj ávera žejnenge sokáša:

1 _____

2 _____

3 _____

Murri šib taj e fejlura, save pecisajle mange, kana reslem varikas anda áver them

E nejve fejlura taj kodola, save tecinde mange taj save tejle skirindem, kana simas pej
droma vaj kana varikasa **malad'ilem**.

I luma:	O d'ejs:	Ká e pajtáša vaj ká o nípo	Pej droma (√)	I škola (√)
I šib:	Andi:	(√)		
So naj ečformavo:				
So si ečformavo:				
I luma:	O d'ejs:	Ká e pajtáša vaj ká o nípo	Pej droma (√)	I škola (√)
I šib:	Andi:	(√)		
So naj ečformavo:				
So si ečformavo:				
I luma:	O d'ejs:	Ká e pajtáša vaj ká o nípo	Pej droma (√)	I škola (√)
I šib:	Andi:	(√)		
So naj ečformavo:				
So si ečformavo:				

EŠIBA ANDE MURRO TRAJO

Kadi sekcija, savi si ande murro Evropako a Šibako Portfólijo, žanav te lav perdal te šaj:

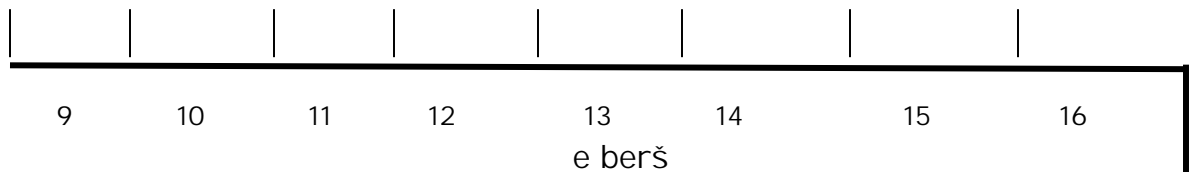
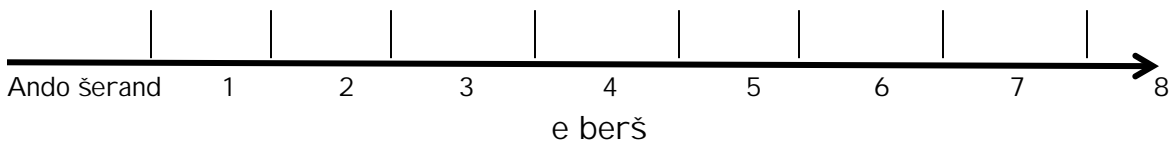
- Gindoj ma, sar trajinav taj so kamous te avel andá ma
- **Haťárav** maj feder sar te **siťuvav**
- **Siťuvav** te phenav mange, kana **siťuvou** kako taj kako taj kadej te kerav
- Lav perdal kodo papiroši, ká si o **kontrolńivo** seznamo, te vorbinou murra/e **siťárdasa/siťárdosa** pa kodo, so trobuj te **siťuvav** inke maj dúr taj so te skirinav mange tejle, so má **siťilem**

Save fejlura má kerdem taj so bízinaŵ ma te kerav áver dáta

Kadi vurma sikavel **t'e** berš. Vorbin **t'a/t'e** **si't'árdasa/si't'árdosa** taj **t'e** pajtásonca taj gindon tu, so sa keresas, kana salas maj terni/o sar akánik. Zumav te gindos tu, so keresas vi, kana salas ando šerand. Apal sikav e berš pi vurma taj skirin tejle dúj trín vorbi, te sikaves e ávrenge, so variso báro pecisajlas tuke taj pe sos **nášt'ik** ži **ad'ejs** azír bistres.

Šaj skiris tejle pa varisosko báro mulatšágo vaj pa variso áver, so pecisajlas tuke khejre vaj pa kodo, save **bút'a** keresas, ká kamesas te keres le, kana gejlal andi škola, ká vaj kaste salas.

Te či resla tuke sa pe kado papiroši, skirin i vurma po báro papiroši.

So bízinaŵ ma te kerav áver dáta

Sar te **siť'ovas** e nejve vorbi

Gindon tu, sar **siť'os** e nejve vorbi, sar **siť'os** te phenes le, sar skirin pe tejle kakala taj kakala vorbi, taj sar **siť'os** te phenes le te avel le lášo hango. Skirin tejle kado maj dúr, te žanes mindík, sar te **siť'os** so maj feder. Šaj **siť'os** kadej: Te kames te **siť'os** e nejve vorbi, trobujas te phenes le inke jekhvar taj pale po dújto taj apal te skiris le tejle taj te šos sako vorba khetáne e ávrenca vaj te zumaves te les le perdal so maj sigo te šaj vorbis. Fajma tut si ande kado áver drom, sar **siť'os**.

E nejve fejlura	Sar siť'uvav taj sar lav kado ando šejro
E vorbi	
E vorbi, sar skirin pe mišto tejle	
E vorbi pa variso vaj varikas (šaj aven e nejve vorbi paj žejne, paj thana, pa variso, so pecisajlas, paj histórija vaj paj sokáša)	
E vorbi, sar phenen pe, te avel le lášo hango	
E vorbi, sar skirin pe tejle	
E vorbi, save varikaske phenes ká si a vorba vi tivo taj vi ágor	

Sar te **siťuvas** i šib taj sar tejle te chutilas la, sar **siťos** la

5 lípíša

1 Rode, so musaj te **siťos**. Dikh pe **ťo** papiroši kusa **ťa siťárdasa/ ťe siťárdesa** taj skirin tuke tejle dúj trín vorbi pa kodo, so žal tuke pháres andi **siťárimaski** soba.

2 Skirin tejle, so kames te keres, so te avel kísno po áver papiroši, so avel.

3 Gindon tu, sar te kames kadala vorbi te **siťos** so maj feder taj pa kado tejle skirin po papiroši 18.

4 Taj apal válastin tuke, savo-j **ťo** maj lášo drom ando **siťárimo** kadej, te avel tuke sa kísno, so kamesas te keres.

5 Tejle skirin tuke po papiroši, sar žal tuke o **siťárimo** kusa a **siťárdasa /e siťárdosa**:

*	Žanav te kerav kado, te žutin ma but
* *	Žanav te kerav kado, te žutin ma ek cerra
* * *	Žanav te kerav kado, khonik či žutij ma

Le ando šejro!

Te **či** žala tuke **ťo siťárimo** kadej, sar bízisas tu te žal, na gindon tu, na dara. So **či** žala tuke vorta akánik, šaj žala tuke taj žanesa áver dáta, te **siťosa** variso áver.

So kamous te siťuvav

I Vorba	So má žanav	So trobuj te siťuvav	Kana kamav te kerav kado 	Kana kerdem, so bízinous ma te kerav(o d'ejs)
Kadej šaj keres: Soske bú'a keren e Rrom	Mindejfejluka vorbi paj bú'a	Dúj trin vorbí, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor, paj Rrom, so roden louve kodolesa, ká keren mindejfejluka fejlura	30/4/.....	21/05/.....

So kamous te **si'uvav**

I Vorba	So má žanav	So trobuj te si'uvav	Kana kamav te kerav kado 	Kana kerdem, so bízínous ma te kerav(o <i>d'ejs</i>)
---------	-------------	-----------------------------	--	---

Me taj murro nípo					
<i>I Trapta</i>	<i>So žanav</i>		* ○ <i>d'ejs</i>	** ○ <i>d'ejs</i>	*** ○ <i>d'ejs</i>
A1		<p>Haťárav, kana i siťárdi/o siťárdo phušel mandar, sar bušuvav vaj keťťengo sim vaj sar bušon taj keťťenge-j murre phrala taj e pheña vaj murre pajtáša.</p> <p>Haťárav, kana i siťárdi/o siťárdo vaj áver žejno phenel mange variso, so te kerav.</p> <p>Haťárav, kana variko kesentij ma.</p>			
		<p>Žanav te rakhav murro ánav po papiroši.</p> <p>Žanav te rakhav, sar bušon e ávera žejne anda amáro nípo.</p>			
		<p>Žanav te phenav, sar phenen mange taj keťťengo/i sim, te phušel mandar variko.</p> <p>Žanav te phenav palpále vorba, ko phušel mandar, so kamav taj so či kamav.</p> <p>Žanav te dav ánglal e ávre žejnen taj žanav te phenav lenge vi „ášon Dejvlesa“.</p> <p>Žanav te phenav palpále vorba, ko phušel mandar, sar bušon e ávera žejne anda murro nípo.</p> <p>Žanav te phušav dúj trín vorbi.</p>			
		<p>Žanav te phenav variso pa murro nípo.</p> <p>Žanav te phenav, sar mezij.</p>			
		<p>Žanav te skirina, sar bušuvav, ká bešav taj sar bušol murri škola.</p> <p>Žanav te skirina, sar bušon e ávera žejne anda murro nípo.</p> <p>Žanav te skirina, sar bušol o tájo, ká bešav.</p>			
	A2		<p>Haťárav, kana i siťárdi/o siťárdo phenel mange variso nejvo.</p> <p>Haťárav, so phenen murre pajtáša, kana keras varisoski búťi khetáne.</p> <p>Haťárav variso, kana e phúre vorbin maškar pe amende khejre.</p> <p>Haťárav dúj trín vorbi, te kesentij ma variko.</p>		
		<p>Žanav te rakhav murro vaj varikasko ávresko ánav po papiroši vaj ando rejstříko.</p> <p>Žanav te ginav variso, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor, taj kadi vorba má šundem, tejle sas skirime e šavourenge.</p> <p>Žanav te ginav paramiča, savi má šundem.</p>			
		<p>Žanav te phenav palpále vorba, ko phušel mandar, paj žejne anda murro nípo.</p> <p>Žanav te phenav palpále vorba, ko phušel mandar, so kerdem iž, savatone taj kurke vaj kana nás ma i škola, taj žanav te phenav murra dake taj murre dadeske, so kerdem andi škola.</p> <p>Žanav te dav d'ejs sakones, kas resav, te sim akárká.</p> <p>Žanav te phenav murra siťárdake/murre siťárdoske vaj varikaske ávreske, te si ma gindura vaj te či sim andi murri mourči, taj žanav te phenav palpále vorba, sar-i mange.</p> <p>Žanav te phušav, te či haťárav varisoski vorba.</p>			

O návrho pa EŠP

	<p>Žanav te phenav e ávrenge pár ma, sar sim bári/báro, soske si murre jákha taj soske-j murre bal.</p> <p>Žanav te vorbinav, so kerav sako d'ejs taj soske búta kamav te kerav.</p> <p>Žanav te vorbinav, soske búta keras amende khejre.</p> <p>Žanav te vorbinav, sar-i mange, te sim andi škola vaj khejre.</p>			
	<p>Žanav te skirinav, so kerav sako d'ejs taj so kamav te kerav.</p> <p>Žanav te skirinav pa varisos, so kerdem vaj so dikhlem.</p>			

Me taj murro nípo					
I Trapta	So žanav		* O d'ejs	** O d'ejs	*** O d'ejs
B1		<p>Haťárav, kana e ávera žejne khetáne vorbin, kana si andi škola taj kana naj.</p> <p>Haťárav, pa sos vorbin e phúre žejne khejre taj haťárav sa e vorbi, kana variko man vaj ávre šavouren kesentij.</p>			
		<p>Žanav te ginav, so keren e ávera žejne sako d'ejs taj sar trajin áverte.</p> <p>Žanav te ginav paj akársave minoriti taj sar parrud'on. Žanav te ginav, sar te len e Rrom ad'ejs kado ande pengo šejro.</p>			
		<p>Žanav te phenav murra siťárdake/murre siťárdoske, so kerdem, kana avilem andaj škola khejre.</p> <p>Žanav te phenav murra dake taj murre dadeske, so kerdem andi škola taj so tecindas mange.</p> <p>Žanav te phenav palpále vorba, ko phušel mandar, so kerav sako d'ejs taj sar trajij murro nípo.</p> <p>Žanav te phenav murra siťárdake/murre siťárdoske vaj murra dake taj murre dadeske, pe sos gindoj ma vi d'ejse taj vi rát'i taj mír si ma kadala gindura.</p>			
		<p>Žanav te phenav dúj trín vorbi, so kerav sako d'ejs, te sim andi škola, vaj pa varisos ávres, so báro pecisajlas mange.</p> <p>Žanav te vorbinav, so khejre siťuvav taj pa kodo, sar e sokáša den pe perdal ando nípo.</p>			
		<p>Žanav te skirinav, sar trajij pe ad'ejs taj sar trajijas pe majinti. Či trajinas e žejne ečformavo.</p> <p>Žanav te skirinav o lil vaj o imejlo, ká skirinav sa, so taj sar variso pecisajlas amenge khejre ando nípo.</p> <p>Žanav te phenav, sar trajinous, kana simas maj terni/o sar akánik, taj sar trajij akánik, taj žanav te phenav, so sa parrud'ilas mande taj so niči.</p> <p>Žanav te skirinav, sar-i mange.</p>			
B2		<p>Haťárav, pa sos žal o kino vaj pa sos vorbin ando rádijouvo, te tecij mange kodo.</p> <p>Haťárav, kana e ávera jékh ávrenca vorbin andi murri škola, ando nípo vaj maškar murre pajtáša.</p> <p>Haťárav, kana e ávera jékh ávrenca vorbin, sar trajin e Rrom taj soske bút'a keren taj haťárav, kana e phúre žejne e šavouren akársar kesentín.</p>			
		<p>Žanav te ginav, soske sas e šavoura majinti taj sar trajin e nípora mindejfejlek.</p> <p>Žanav te ginav pa variso, so pecisajlas varikaske.</p> <p>Žanav te ginav, sar trajinas taj so sa pecisajlas e rrománe šavourenge majinti taj sar trajin taj so sa pecisajvel lenge ad'ejs.</p> <p>Žanav te ginav, sar pháres trajin ad'ejs e ternimátura.</p>			

	<p>Žanav te vorbinav, mír rát'anca nášt'ik sovav.</p> <p>Žanav te vorbinav jékh ávrenca pa sa, sar mezin murre d'ejsa taj sar trajij murro nípo.</p> <p>Žanav te phenav sa, so pecisajlas andi škola, murre níposke.</p> <p>Žanav te phušav e ávrendar, sar trajin vaj so phenen pe kaki taj kaki vorba.</p> <p>Žanav te ikrav i vorba maj dúr, te vorbinav varikasa, ko vorbij, sar si'árdas les taj vorbindas pér les decigñártur leski dej.</p>			
	<p>Žanav te phenav murri vorba.</p> <p>Žanav te phenav, sar trajij pe e ternenge pháres.</p> <p>Žanav te phenav, so gindoj ma pa kako taj kako bajo taj žanav te phenav, mír kadej gindoj ma.</p>			
	<p>Žanav te skirinav o lil vaj o ímejlo, ká si tejle skirime sako jéjkh vorba, so pecisajlas mange taj mír lem kako taj kako ando šejro vaj so tecij mange.</p> <p>Žanav te skirinav texto pa sa, sar mezij murro trajo, sar trajij vaj sar trajin e ávera žejne anda murro nípo, vaj so tecij mange, te kerav vaj pa murre koñičkura.</p> <p>Žanav te phenav murri vorba taj te phenav, mír kadej gindoj ma pe kako taj kako, so pecisajlas.</p>			

O kher taj soske búta keras ánde					
<i>I Trapta</i>	<i>So žanav</i>		* ○ <i>d'ejs</i>	** ○ <i>d'ejs</i>	*** ○ <i>d'ejs</i>
A1		<p>Hat'árav sa e vorbi, so si sa ando kher, te si pa nábitko taj paj fejlura amende khejre.</p> <p>Hat'árav sa e vorbi, te si pa kodo, soske búta keren pe mande khejre.</p> <p>Hat'árav, mír-i mišto, ká keras khejre mindej fejluka búta taj ko si ánde šutto te kerel le.</p>			
		<p>Žanav te lav sáma, save vorbi si paj sobi, paj thana, pa nábitko taj paj ávera fejlura ande murro kher.</p> <p>Žanav te lav sáma e sámura pi vulica vaj pi adresa.</p>			
		<p>Žanav te phenav palpále vorba, ko phušel mandar, dúj trín vorbi pa murro kher.</p> <p>Žanav te phenav, sosko-j murro sámo po telefouno.</p>			
		<p>Žanav te phenav variso pa murro kher.</p> <p>Žanav te phenav, soske búta kamav khejre te kerav taj soske či kamav te kerav.</p> <p>Žanav te phenav, so murri dej taj murro dad kamen te kerav khejre.</p>			
		<p>Žanav te skirinav, sar bušon e sobi mande khejre.</p> <p>Žanav te skirinav, sar bušol kako taj kako nábitko vaj ávera fejlura vaj sobi mande khejre.</p>			
A2		<p>Hat'árav, kana variko vorbij variso, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor, pa nípo taj lengo kher.</p> <p>Hat'árav, kana variko vorbij variso, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor, paj búta, save keren sako d'ejs taj sar trajin e šavoura.</p> <p>Hat'árav, kana variko phenel mange, te kerav khejre variso.</p>			
		<p>Žanav te ginav variso, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor, pa áver žejno, sar sako d'ejs trajij.</p> <p>Žanav te ginav variso, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor, paj Rrom taj sar trajin sako d'ejs.</p>			
		<p>Žanav te phenav palpále vorba, ko phušel mandar, so kerav khejre.</p> <p>Žanav te phenav palpále vorba, ko phušel mandar, so e ávera žejne keren amende khejre.</p> <p>Žanav te phenav palpále vorba, ko phušel mandar, so kamav taj so či kamav te kerav khejre.</p>			
		<p>Žanav te vorbinav, so kerav majnem sako dáta tela ek d'ejs.</p> <p>Žanav te vorbinav, so pecisajvel mange khejre korán detehára taj kana avav khejre andaj škola.</p> <p>Žanav te vorbinav, so murro dad, murri dej, murro phral vaj murri pheň kerel sako d'ejs.</p>			
		<p>Žanav te skirinav i kárt'a vaj dúj trín vorbi ando lil, sar mezij murro kher.</p> <p>Žanav te skirinav o lil pa murre búta, save kerav khejre.</p>			

O kher taj soske búta keras ánde					
<i>I Trapta</i>	<i>So žanav</i>		* O <i>d'ejs</i>	** O <i>d'ejs</i>	*** O <i>d'ejs</i>
B1		<p>Haťárav, kana variko vorbij variso, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor, vaj haťárav, kana variko vorbij, so pecisajlas amende vaj áverte ando áver them.</p> <p>Haťárav, kana variko vorbij variso, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor, vaj haťárav, kana vorbij variko, so majinti pecisajlas leske.</p> <p>Haťárav, kana variko vorbij, sar akársar trajijas pe majinti taj sar trajij pe ad'ejs.</p>			
		<p>Žanav te ginav variso, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor, paj šavoura taj sar trajin.</p> <p>Žanav te ginav, sar trajin e rrománe šavoura taj sar-i lende khejre ad'ejs taj sar trajinas taj sar sas lende khejre majinti.</p> <p>Žanav te ginav variso, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor, sar trajin e ávera žejne.</p>			
		<p>Žanav te phenav palpále vorba, ko phušel mandar, so kerdas murro nípo, savatone taj kurke.</p> <p>Žanav te phenav pa sa, so gindon pe e ávera, hot kerav khejre.</p> <p>Žanav te phenav, sar mezin e sokáša amende khejre.</p>			
		<p>Žanav te phenav dúj trín vorbi, sar si te vezetinas ame taj so si te ikras amende khejre.</p> <p>Žanav te phenav, sar mezin murre níposke búta, save si e maj anglune vaj save búta-j murre.</p> <p>Žanav te phenav dúj trín vorbi pa variso, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor, savi šundem khejre.</p>			
		<p>Žanav te skirinov cigno texto, so keras amende khejre taj mír-i mišto, ká ikras koko taj kako, taj mír-i mišto, ká vezetinas ame kadej taj kadej.</p> <p>Žanav te skirinov o ímejlo vaj o lil, sar mezijas variso, so pecisajlas na dolmut amenge khejre.</p> <p>Žanav te skirinov dúj trín vorbi, sar mezin e sokáša, save ikrel murro nípo.</p>			
B2		<p>Haťárav sako ed'eššo vorba, kana variko vorbij, sar trajijas o nípo majinti.</p> <p>Haťárav, kana variko vorbij, sar trajin e Rrom taj soske-j lenge sokáša.</p>			
		<p>Haťárav, kana variko vorbij butájik, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor, haťárav, kana variko skirij po interneto vaj skirij phurikanimasko texto, sar mezin e khera taj sar trajin e žejne ad'ejs taj sar mezin e khera taj sar trajinas e žejne majinti.</p>			
		<p>Žanav te lav perdal varisoski vorba, kana e žejne vorbin jékh ávrenca, sar trajin kakala taj kakala žejne taj soske-j lenge sokáša, taj pala kado žanav te gindoj ma taj te lav sáma, sar mezij murro trajo amende khejre taj soske-j amáre sokáša. Taj pa kado žanav te vorbinav e ávre šavourenca.</p> <p>Žanav te vorbinav jékh ávrenca, mír ikras e sokáša - me taj murro nípo, taj so gindoj ma me taj e ávera žejne anda murro nípo pa kako taj kako taj sar vezetinas ame pala kado.</p> <p>Žanav te vorbinav jékh ávrenca, mír-i o sit'árimo lášo, te si andi škola taj vi khejre e ternenge ad'ejs.</p>			

O návrho pa EŠP

		<p>Žanav te vorbinav, sar mezij taj sar trajij pe ad'ejs taj sar áversar mezijas taj sar áversar trajijas pe majinti.</p> <p>Žanav te phenav sako ed'eššo vorba, kana vorbinav jéjkh ávresa pa murre bú'ta, save kerav sako d'ejs taj paj sokáša amende khejre.</p>			
		<p>Žanav te skirinav sako ed'eššo vorba pa murro trajo, te sim khejre.</p>			

E Rrom					
<i>I Trapta</i>	<i>So žanav</i>		* o d'ejs	** o d'ejs	*** o d'ejs
A1		<p>Haťárav, sar bušon e žejne, save trajin taj keren bút'i amende ká e Rrom.</p> <p>Žanav te sikavav pi kár'ta, ká e akásave žejne keren bút'i.</p> <p>Haťárav, kana phenen mange e maj phúre Rrom, so te kerav.</p> <p>Haťárav, sar te vezetina ma, kana sim khejre taj kana sim andej Rrom.</p>			
		<p>Žanav te ginav e ánava taj e tabli, ká bešav.</p> <p>Žanav te ginav e vorbi, sar te vezetij ma, te kamav te trajinav maškar e Rrom.</p>			
		<p>Kana resav karikas, žanav te phenav rrománes "lášoj t'o d'ejs", "ášu Dejvlesa", "av kecavo siveššo", "najis tuke".</p> <p>Žanav te phenav palpále vorba, ko phušel mandar, pa murro trajo, ká bešav taj so pecisajlas khate, karing me bešav.</p> <p>Žanav te phenav palpále vorba, ko phušel mandar, dúj trín vorbi, so kerav, te sim vi katka taj vi kutka.</p> <p>Žanav te phenav palpále dúj trín vorbi, ko phušel mandar, sar sim.</p>			
		<p>Žanav te phenav variso paj Rrom taj pa murro tájo, savo maj but kamav.</p>			
		<p>Žanav te skirinav, sar bušon e tájura, karing bešav.</p> <p>Žanav te skirinav dúj trín vorbi, so pecisajlas, karing me bešav, vaj andej Rrom.</p> <p>Žanav te skirinav dúj trín vorbi, so kerav, te sim vi katka taj vi kutka.</p>			
A2		<p>Haťárav ek cerra, kana variko vorbij, so keren e žejne d'ejsenca.</p> <p>Haťárav, kana variko vorbij dúj trín vorbi pa variso, ká si a vorba vi ágor, mír-i mišto, te žanas te vezetinas ame andej Rrom, vaj paj bút'a maškar e Rrom.</p>			
		<p>Žanav te ginav dúj trín vorbi, so pecisajlas ando murro fouro vaj andej Rrom.</p> <p>Žanav te ginav dúj trín vorbi pa variso, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor, sar trajin e Rrom sako d'ejs, te si khetáne.</p>			
		<p>Žanav te phušav taj te phenav palpále vorba, ko phušel mandar, so pecisajlas ande murro fouro vi katka vi kutka vaj andej Rrom.</p> <p>Žanav te phenav mír kamav vorta kako taj kako tájo vaj kecave taj kecave bút'a amende, karing me bešav.</p> <p>Žanav te phenav, so kamav te kerav khote, karing me bešav.</p>			
		<p>Žanav te vorbinav pa murro tájo, savo maj but kamav.</p> <p>Žanav te vorbinav pa tájo, savo či kamav.</p> <p>Žanav te vorbinav pa varikas, ko si ánde pinžárdo vaj ko si báro raj/bári ráji amende, karing me bešav.</p>			
		<p>Žanav te skirinav dúj trín vorbi paj tájura, savo kamav taj save či kamav.</p> <p>Žanav te skirinav dúj trín vorbi, ká simas.</p> <p>Žanav te skirinav dúj trín vorbi, so keren e Rrom sako d'ejs.</p> <p>Žanav te skirinav dúj trín vorbi pa variso, so pecisajlas khote, karing me bešav, vaj andej Rrom.</p>			

E Rrom					
<i>I Trapta</i>	<i>So žanav</i>		* O <i>d'ejs</i>	** O <i>d'ejs</i>	*** O <i>d'ejs</i>
B1		<p>Hat'árav, kana i siťárdi/o siťárdo vorbij pa variso, so pecisajlas khote, karing variko bešel.</p> <p>Hat'árav pa sos žal o kino vaj i reportáža, te si pa kodo, so pecisajlas amende pe amáro tájo.</p> <p>Hat'árav, kana variko phenel mange, sar te vezetnav ma, te sim katka taj katka.</p>			
		<p>Hat'árav, so si tejle skirime pej letákura vaj andej novini pa murro tájo, ká bešav vaj pa varisos, so pecisajlas khate.</p>			
		<p>Žanav te vorbinav jékh ávrenca ká simas, karing me bešav, vaj te phenav palpále vorba, ko phušel mandar, kaste simas.</p> <p>Žanav te vorbinav, soske e akársave bút'a keren e žejne.</p> <p>Žanav te vorbinav jékh ávrenca paj gáženge khera, save si ánde pinžarde vaj paj thana amende.</p>			
		<p>Žanav te phenav dúj trín vorbi, ká simas, taj paj bút'a, save keren e žejne mindehun amende, taj mír-i lengi bút'i amenge láši.</p> <p>Žanav te phenav dúj trín vorbi, sar mezij ek d'ejs amende andej Rrom.</p>			
		<p>Žanav te skirinav o lil vaj o ímejlo, so kerdem, kana simas khejre.</p> <p>Žanav te skirinav paj bút'i, savi keren kakala taj kakala žejne khote, karing me bešav.</p> <p>Žanav te skirinav o pohledo, ká si tejle skirime, ká simas.</p> <p>Žanav te skirinav dúj trín vorbi paj Rrom taj so keren, kana kamen te malad'on khetáne.</p>			
B2		<p>Hat'árav sako ed'eššo vorba, kana variko vorbij, sar mezij o tájo, karing me bešav, vaj vorbij pa sa, so si andej Rrom.</p> <p>Hat'árav, kana variko vorbij, sar mezij taj sar trajij pe maškar e Rrom.</p> <p>Hat'árav, kana variko vorbij pa báro raj/bári ráji anglaj ávera žejne vaj te si pa kado ando kino.</p>			
		<p>Žanav te ginav keňvi vaj variso áver, sar mezijas o tájo, karing me bešav, majinti taj sar trajinas e žejne khate majinti.</p> <p>Žanav te ginav pa varisos, so pecisajlas khate, karing me bešav, ad'ejs vaj andej Rrom, te si pa kado skirime andej novini.</p> <p>Žanav te ginav, so pecisajlas amende, karing me bešav, paj bút'a vaj variso paj Rrom, te si pa kado tejle skirime andej novini vaj po interneto.</p>			
		<p>Žanav te vorbinav jékh ávrenca paj mindejfejlíka bút'a, save si khate, karing me bešav, taj žanav te lav sáma, so gindon pe pár le e ávera, vaj žanav te phenav, so gindo ma pár le me taj sar pala kado vezetinas ame.</p> <p>Žanav te kerav projekto pa murro tájo, sar mezij, karing me bešav.</p> <p>Žanav te vorbinav jékh ávrenca, sar mezin e bút'a, save keren e žejne amende taj si paj Rrom.</p>			

	<p>Žanav butájik te vorbinav pa kaki taj kaki bút'i, so keren vaj kerenas e žejne katka taj katka.</p> <p>Žanav butájik te vorbinav, ká simas taj mír válastindem mange vorta kado than.</p> <p>Žanav butájik te vorbinav, sar trajin e Rrom, soske-j lenge sokáša taj soske-j e gáženge taj žanav te phenav, ande sos si ečformavi taj ande sos naj.</p> <p>Žanav butájik te vorbinav, sar parrud'on e Rrom taj so keren, te na avel kadej.</p> <p>Žanav butájik te vorbinav pa varikas, ko si ánde pinžárdo/i taj trajij khate, karing me bešav.</p>			
	<p>Žanav te skirinav o lil, ká avla tejle skirime, sar žal pe mande, ká bešav.</p> <p>Žanav te skirinav variso, kon-i ko andej Rrom khate amende.</p>			

Soske bút'a keren e Rrom					
<i>I Trapta</i>	<i>So žanav</i>		* ○ d'ejs	** ○ d'ejs	*** ○ d'ejs
A1		<p>Haťárav, sar bušon mindejfejluka bút'a.</p> <p>Haťárav, sar bušon e fejlura, save keren e žejne, so roden kadalesa penge louve.</p>			
		<p>Žanav te lav sáma, sar bušon e akársave žejne, so roden louve kodolesa, ká keren mindejfejluka fejlura, taj žanav te lav sáma, sar bušon mindejfejluka bút'a.</p> <p>Žanav te lav sáma, sar bušon e fejlura, save keren e akársave žejne, so roden kadalesa louve.</p>			
		<p>Žanav te phušav taj te phenav palpále vorba, ko phušel mandar, dúj trín vorbi paj bút'i, savi keren e žejne ad'ejs.</p>			
		<p>Žanav te phenav, sar bušon e bút'a, save kerenas e Rrom majinti taj save keren e Rrom ad'ejs khate, karing me bešav.</p>			
		<p>Žanav te skirinav dúj trín vorbi, sar bušonas taj sar bušon ad'ejs e rrománe bút'a.</p>			
A2		<p>Haťárav dúj trín vorbi, kana variko vorbij, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor, paj Rrom, so roden louve kodolesa, ká keren mindejfejluka fejlura taj soske fejlura kerenas.</p>			
		<p>Žanav te ginav dúj trín vorbi, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor, sar mezinás e Rromenge d'ejsa.</p>			
		<p>Žanav te vorbinav dúj trín vorbi jékh ávrenca pa kakala taj kakala bút'a vaj kakala taj kakala žejne, so roden louve kodolesa, ká keren mindejfejluka fejlura.</p> <p>Žanav te phenav palpále vorba, ko phušel mandar dúj trín vorbi, paj bút'a, save keren e akársave Rrom, save roden louve kodolesa, ká keren mindejfejluka fejlura.</p> <p>Žanav te phenav palpále vorba, ko phušel mandar dúj trín vorbi, paj bút'a, save si maškar e Rrom ad'ejs.</p>			
		<p>Žanav te phenav dúj trín vorbi, sar mezij kaki taj kaki bút'i, savi tecij mange.</p> <p>Žanav te phenav dúj trín vorbi, sar mezij taj sar kerel i bút'i kecavo žejno, so rodel e louve kodolesa, hoť kerel mindejfejluka fejlura.</p>			

		<p>Žanav te skirinaŧ dŭj trŭn vorbi ando lil vaj o texto, sar mezinat taj soske sas e Rromenge bŭta majinti khote, karing me bešav.</p> <p>Žanav te skirinaŧ dŭj trŭn vorbi, sar mezin taj soske-j e Rromenge bŭta akarká vi katka taj vi kutka.</p>			
--	---	--	--	--	--

Soske búťa keren e Rrom					
<i>I Trapta</i>	<i>So žanav</i>		* o <i>d'ejs</i>	** o <i>d'ejs</i>	*** o <i>d'ejs</i>
B1		<p>Haťárav, kana variko vorbij, soske búťa kerenas e phúre Rrom.</p> <p>Haťárav pa sos žal o kino vaj so vorbin ando rádijouvo, te vorbin khate, sar mezij i búťi, savi kerel ek Rrom vaj savi keren maj but žejne.</p>			
		<p>Žanav te ginav variso, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor, vaj variso áver paj búťa, save kerenas e phúre Rrom majinti taj save keren e Rrom ad'ejs.</p> <p>Žanav te ginav pa Rrom /paj Rromňi, savo/savi sas ánde pinžárdo/i, ká kerelas kaki taj kaki búťi, ká rodelas louve kodolesa, ká kerelas mindejfejlíka fejlura vaj ká kerelas áver búťi.</p>			
		<p>Žanav te phušav taj te phenav palpále vorba, ko phušel mandar, so kerenas taj soske búťa sas e Rromen majinti taj so keren taj soske búťa si le ad'ejs.</p> <p>Žanav te phušav taj te phenav palpále vorba, ko phušel mandar, mír-i mišto ká e Rrom roden louve kodolesa, hoť keren mindejfejlíka fejlura taj ká si le búťa.</p> <p>Žanav te phušav taj te phenav palpále vorba, ko phušel mandar, soske búťa keren e Rrom ad'ejs.</p>			
		<p>Žanav te phenav dúj trín vorbi pa Rrom /paj Rromňi, savo/savi si ánde pinžárdo/i.</p> <p>Žanav te phenav dúj trín vorbi paj mindejfejlíka búťa, save keren akársave Rrom (e Rrom, e Cintura, e Rumungri taj e ávera).</p>			
		<p>Žanav te skirina, sar trajin e akársave Rrom, so roden louve kodolesa, hoť keren mindejfejlíka fejlura.</p> <p>Žanav te skirina pa akársave Rrom (e Rrom, e Cintura, e Rumungri taj e ávera) taj pa lenge búťa.</p>			
B2		<p>Haťárav sako ed'eššo vorba, kana variko vorbij paj Rrom, so keren te roden louve taj sar trajin.</p> <p>Haťárav, kana variko vorbij manca, so kamous te avel andá ma taj sar pháres rakhou ad'ejs apal i búťi.</p>			
		<p>Žanav te ginav sa paj Rrom, so kerenas te roden louve.</p> <p>Žanav te ginav, mír-i mišto, ká si khote, karing me bešav vaj variká maj dúr, kako taj kako Rrom, so kerel mindejfejlíka fejlura te rodel louve, vaj ká si khate, karing me bešav vaj variká maj dúr, kakala búťa.</p> <p>Žanav te ginav pa sa, sar o manuš šaj kezdi, te sit'ol ad'ejs e Rromenge búťa.</p> <p>Žanav te ginav, sar trajijas o angluno Rrom, so kerelas mindejfejlíka fejlura te rodel louve.</p>			
		<p>Žanav te vorbinav jékh ávrenca mír-i e búťa, so kerenas e phúre Rrom láše te phenel mange variko te kerav projekto pa kado.</p> <p>Žanav te phušav varikaskar, ko avilas amende ande murri škola paj búťa, save keren e Rrom.</p>			

		<p>Žanav te vorbinav jékh ávresa paj búťa, so kerenas e Rrom majinti taj mír sas láše, te kerenas pe akárká.</p> <p>Žanav te vorbinav pa sa, so keren e Rrom ad'ejs.</p> <p>Žanav te vorbinav jékh ávresa paj Rrom, so rodenas majinti louve kodolesa, ká kerenas mindejfejlíka fejlura, taj paj Rrom, so roden ad'ejs louve kodolesa, ká keren mindejfejlíka fejlura. Žanav te phenav, ande so si ečformavi taj ande sos naj, taj žanav te phenav, mír-i so lášo vaj čorro.</p> <p>Žanav te vorbinav jékh ávresa pa Rrom/paj Rromňi, so si ánde pinžárdo/i, taj sar variko lel amende vaj variká áverte ando áver them perdal lesko/lako trajó.</p>			
		<p>Žanav te skirinav sa paj búťa, so kerenas e phúre Rrom taj soski hasna si e Rromen anda kado ad'ejs.</p> <p>Žanav te skirinav, mír-i mišto, ká e Rromenge búťa žutin e gážen te trajin mišto.</p>			

E Đejsa taj e mulatšágura					
<i>I Trapta</i>	<i>So žanav</i>		* o <i>d'ejs</i>	** o <i>d'ejs</i>	*** o <i>d'ejs</i>
A1		<p>Haťárav, sar bušon e báre Đejsa taj e mulatšágura khate, karing me bešav.</p> <p>Haťárav, sar bušon e Đejsa taj e mulatšágura amende khejre vaj andej Rrom.</p>			
		<p>Žanav te lav sáma, sar bušon e Đejsa taj e mulatšágura, te si tejlé skirime maškar e ávera, po kalendári vaj po plagáto.</p>			
		<p>Žanav te phušav taj te phenav palpále vorba, ko phušel mandar dúj trín vorbi, paj Đejsa, save si e maj anglune amende, karing me bešav.</p> <p>Žanav te phušav taj te phenav palpále vorba, ko phušel mandar dúj trín vorbi, so báro pecisajlas amende khejre vaj andej Rrom.</p>			
		<p>Žanav te phenav, sar bušon e maj anglune Đejsa, save si, kana e šavoura phírkeren andi škola.</p> <p>Žanav te phenav, sar bušon e maj báre mulatšágura, save ikras amende khejre vaj andej Rrom taj žanav te phenav, kana-j kodo.</p>			
		<p>Žanav te skirinav pa varikas variso vaj te skirinav korkouro/i, sar bušon e báre Đejsa vaj e báre mulatšágura khate, karing me bešav.</p> <p>Žanav te skirinav pala varikas vaj te skirinav dúj trín vorbi, so báro pecisajlas amende khejre vaj andej Rrom.</p>			
A2		<p>Žanav te lav sáma, kana variko vorbij paj báre Đejsa, te si kado variká, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor.</p> <p>Žanav te lav sáma, kana i sit'árdi/o sit'rdo vorbij pa kakala taj kakala Đejsa, pa kako taj kako mulatšágo vaj so pecisajlas.</p> <p>Haťárav, kana variko phenel mange, so te kerav, te avel sa gáta taj te žan šukáres e báre Đejsa (i pát'iv).</p>			
		<p>Žanav te ginav dúj trín vorbi, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor, pa báre Đejsa vaj pa mulatšágo.</p> <p>Žanav te ginav cigno texto, so sa kerel o nipo, te žal šukáres o báro mulatšágo.</p>			

	<p>Žanav te phušav taj te phenav palpále vorba, ko phušel mandar, paj Đejsa, save si tejlle chutilde andej vorbi, kana variko pár le vorbij, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor.</p> <p>Žanav te phušav murre pajtášondar, sar mulatin taj sar ikren e Đejsa lende khejre.</p> <p>Žanav te phušav paj Đejsa, save si e báre taj murro nipo vaj e Rrom ikren.</p>			
	<p>Žanav te phenav dúj trín vorbi paj Đejsa vaj pa mulatšágo, save sas amende khejre.</p> <p>Žanav te phenav dúj trín vorbi, so musaj te avel, te si kako taj kako Đejs vaj mulatšágo.</p> <p>Žanav te phenav dúj trín vorbi, sar gejlás kako taj kako mulatšágo, ká simas vi me.</p>			
	<p>Žanav te skirinav dúj trín vorbi pa kako taj kako mulatšágo vaj Đejsa, ká simas vi me.</p> <p>Žanav te skirinav dúj trín vorbi, mír-i kako taj kako mulatšágo.</p>			

E Ďejša taj e mulatšágura					
<i>I Trapta</i>	<i>So žanav</i>		* O <i>d'ejs</i>	** O <i>d'ejs</i>	*** O <i>d'ejs</i>
B1		<p>Haťárav, kana variko phenel variso paj Ďejša vaj pa mulatšágo. Haťárav, kana variko vorbij, sar te žal taj so si te avel gáta, te kamel variko te aven kakala taj kakala Ďejša vaj kako taj kako mulatšágo.</p> <p>Haťárav, save si e maj anglune vorbi ando kino, te si pa kakala taj kakala Ďejša vaj kako taj kako mulatšágo.</p> <p>Haťárav, save si e maj anglune vorbi, kana variko vorbij, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor, vaj d'ilabel i d'íli pa kakala taj kakala Ďejša, pa kako taj kako mulatšágo vaj pa verrastáši.</p>			
		<p>Žanav te ginav taj te haťárav, te si tejle skirime sa, sar žana kakala taj kakala Ďejša vaj kako taj kako mulatšágo.</p> <p>Haťárav, save si e maj anglune vorbi paj Ďejša, te si pár le skirime andej novini vaj po interneto.</p>			
		<p>Žanav te vorbinav jékh ávrenca, sar akársave Rrom vaj e nípura mulatin, taj žanav te phenav, ande so si ečformavi taj ande sos naj.</p> <p>Žanav te phušav varikastar, sar mulatin taj sar ikren e Ďejša áverte taj mír ikren le.</p> <p>Žanav te vorbij, sar mulatinas amende khejre vaj andej Rrom, te si kako taj kako Ďejš.</p>			
		<p>Žanav te phenav, sar mezinás e Ďejša vaj variso áver amende khejre vaj andej Rrom, ká žutindem taj simas vi me.</p> <p>Žanav te phenav, sar mezijas variso, so pecisajlas, kana sas e Ďejša taj sar sas mange.</p> <p>Žanav te phenav pa kaki taj kaki pát'iv te avel a vorba vi tivo taj vi ágor.</p>			
		<p>Žanav te skirinav o lil, sar mezinás e Ďejša vaj sar mezijas o mulatšágo amende khejre vaj khote, karing me bešav, taj žanav te phenav, sar sas mange.</p>			
B2		<p>Haťárav, kana variko vorbij pa mulatšágo vaj paj Ďejša, sar žanas majinti, taj mír-i.</p> <p>Haťárav, kana variko vorbij, so si te sas kísno, mejk kezdindas kako taj kako mulatšágo vaj mejk kezdine kakala taj kakala Ďejša (sosko techan avla kirado, save žejne avna kharade taj kadej varisar).</p>			
		<p>Žanav te ginav paj Ďejša taj haťárav, kana si pár le tejle skirime, soske sas e sokáša andej le majinti.</p>			
		<p>Žanav te vorbinav jékh ávrenca, so sa pecisajlas mange pej Ďejša vaj pej mulatšágura, taj žanav te phenav, so gindoj ma pa kodo taj žanav te phenav, sar sas mange.</p> <p>Žanav te vorbinav jékh ávrenca, sar aviloun mišto te žan e Ďejša vaj o mulatšágo, taj žanav te phenav, so si te avel taj so naj musaj te avel pi mesáli taj mír.</p>			

	<p>Žanav te vorbinav sako ed'eššo vorba jékh ávresa paj Đejša taj žanav vi te phenav, sar sas kado majinti.</p> <p>Žanav te vorbinav pa sa, mír si te andej Rrom ikras taj mulatinas pej Đejša vaj mejk si o manuš pi luma.</p> <p>Žanav te phenav, sar-i i d'íli te si kako taj kako mulatšágo vaj o verrastáši.</p> <p>Žanav te phenav variso, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor, taj so mindík phenel pe, kana si kako taj kako mulatšágo vaj kana si o verrastáši.</p>			
	<p>Žanav te skirinav pa báre Đejša vaj pa mulatšágo taj te phenav, mír-i taj pa so si.</p> <p>Žanav te skirinav sako ed'eššo vorba paj Đejša taj paj mulatšágura taj žanav te phenav, ande so si ečformavi taj ande sos naj.</p>			

Andi škola					
<i>I Trapta</i>	<i>So žanav</i>		* o <i>d'ejs</i>	** o <i>d'ejs</i>	*** o <i>d'ejs</i>
A1		<p>Haťárav, sar te vezetnav ma andi škola taj andi siťárimaski soba.</p> <p>Haťárav, sar bušon mindej fejlíka fejlura andi siťárimaski soba.</p> <p>Haťárav, kana i siťárdi/o siťárdo phenel amenge, so te kerav.</p>			
		<p>Žanav te ginav e textura po plagáto vaj andej keňvi.</p> <p>Žanav te ginav e vorbi, save žutin ma te vorbinav rrománes.</p> <p>Žanav te ginav dúj trín vorbi, so si tejle skirime variká vaj variso, so si tejle skirime pej tábli.</p> <p>Žanav te rakhav murro ánav po papíroši.</p> <p>Žanav te ginav opre, soske siťárimaske búťa avna ma khatar i luja ži paraštují.</p> <p>Žanav te phenav, sar bušon rrománes e d'ejsa khatar i luja ži kurke taj vi e šon tela'k berš.</p>			
		<p>Žanav te phušav - šaj kerav kako taj kako, te sim andi siťárimaski soba.</p> <p>Žanav te phenav a siťárdake/e siťárdeske "av kecavi/o sivešši/o, žutin ma".</p> <p>Žanav te phenav palpále vorba, ko phušel mandar, kadej, te phenav leske/lake palpále feri ouva, niči vaj dúj trín vorbi.</p> <p>Žanav te phušav paj fejlura, save si andi siťármaski soba.</p>			
		<p>Žanav te phenav, sar mezij i búťi, savi kerav andi siťárimaski soba.</p>			
		<p>Žanav te skirinav tejle paj tábla vaj andaj keňva vaj te skirinav le me korkouri e vorbi, save pasolin paša kado, so vorta akánik siťuvav.</p> <p>Žanav te skirinav tejle e vorbi paj tábla vaj andaj keňva vaj te skirinav le me korkouri e vorbi andi kárťa.</p>			
A2		<p>Haťárav, so mangel mandar i siťádi/o siťárdo.</p> <p>Haťárav, kana variko vorbij paj škola.</p> <p>Haťárav dúj trín vorbi, pa sos siťuvas.</p>			
		<p>Žanav te ginav pa varisos, so siťuvas andi siťárimaski soba, te siťuvav kadala vorbi ánglal.</p>			

O návrho pa EŠP

	<p>Žanav te dav perdal, so phende mange te phenav a siťárdake/e siťárdeske. Žanav te vorbinav e ávre šavourenca paj búťa, so keras andi siťárimaski soba. Žanav te phenav pa bajo a siťárdake/e siťárdeske.</p>			
	<p>Žanav te phenav, soski khereski búťi kerdem. Žanav te vorbinav pa televizako programo vaj pa kino, so dikhlem. Žanav te phenav, sar mezin e búťa, save kerav khejre.</p>			
	<p>Žanav te skirinav cigni slohoski búťi pa murri škola, pa murri siťárimaski soba vaj paj búťa, save kerav andi siťárimaski soba. Žanav te skirinav dúj trín vorbi, so siťuvas andi siťárimaski soba.</p>			

Andi škola					
<i>I Trapta</i>	<i>So žanav</i>		* o <i>d'ejs</i>	** o <i>d'ejs</i>	*** o <i>d'ejs</i>
B1		<p>Hat'árav, kana variko phenel, so musaj te keras taj so musaj te ikras andi sit'árimaski škola vaj andi škola. Hat'árav, so si šutto andi sit'árimaski soba paj škola.</p> <p>Hat'árav, kana vorbij variko áver taj lel peske po žutimo o počítači, te gindem pa kado ánglal.</p> <p>Hat'árav, pa sos žal o kino, te si pa varisos, so pinžárav.</p>			
		Žanav te ginav taj te hat'árav e skolake texti vaj te vorbij variko pa varisos, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor, te sit'uvav e pháre vorbi ánglal.			
		<p>Žanav te vorbinav e ávre šavourenca andaj sit'árimaski soba, so keras andi sit'árimaski soba.</p> <p>Žanav te vorbinav khetáne murra dasa taj murre dadesa pa kodo, so keras andi škola.</p> <p>Žanav te phenav palpále vorba, ko phušel mandar, pa sit'árdi/pa sit'árdo vaj pa murri dej taj murro dad.</p>			
		<p>Žanav te phenav, sar te mezij i bút'i vaj o projekto.</p> <p>Žanav te phenav dúj trín vorbi pa kodo, so vorta akánik sit'uvav vaj so kerav, te naj ma škola.</p>			
		<p>Žanav te skirinav cigni slohoski bút'i, o lil vaj o ímejlo, so kerav andi škola sako d'ejs, taj žanav te phenav sa, sar mezin kadala mindejfejluka bút'a.</p> <p>Žanav te skirinav lil vaj ímejlo paj žejne, save pinžárav.</p> <p>Žanav te skirinav paj fejlura, save kamav te kerav murre paj tášonca.</p>			
B2		<p>Hat'árav, kana variko vorbij paj škola, pa sit'árimo vaj so pecisajlas lenge, kana phírenas majinti andi škola.</p> <p>Hat'árav, pa sos žal o kino vaj so phenen ando rádijouvo, te vorbin khote paj škola, soski-j ad'ejs taj soski sas majinti.</p>			
		<p>Žanav te ginav o článko vaj i reportáža paj škola vaj pa sit'árimo taj hat'árav, kana variko phenel, so gindoj pe pa kado.</p> <p>Žanav te ginav o článko paj ternimátura, soske bajura-j le, kana inke phiren andi škola taj hat'árav, so gindoj pe variko, ko pa kado tejle skirindas kado článko.</p>			
		<p>Žanav te vorbinav jékh ávrenca, so vorbin kadej, sar sit'árde le taj vorbijas pér le decighártur lenge deja paj škola, paj bút'a, save keren sako d'ejs, taj vi pa kodo, so e manušeske pecisajvel.</p> <p>Žanav bi vorbako te vorbinav jékh ávrenca, te malad'on khetáne andi škola maj but žejne taj vorbin khetáne pa varisos.</p>			
		<p>Žanav te vorbinav paj školake bút'a, save pinžárav nad'on mišto, žanav te phenav murri vorba taj vi, so gindoj ma pa kako taj kako.</p> <p>Žanav butájik te vorbinav anglaj ávera pa varisosko híro, savo pecisajlas andi škola vaj paj bút'a andi škola.</p> <p>Žanav te phenav, so gindoj ma paj škola vaj pa sit'árimo taj žanav murri vorba te phenav zuráles.</p>			

O návrho pa EŠP

		<p>Žanav te skirnav sa paj búti, so kerav andi siťárimaski soba vaj pa áver búti andi škola.</p> <p>Žanav te skirnav slohoski búti, sosko predmeto tecij mange.</p> <p>Žanav te skirnav sa, sar mezijas variso, so pecisajlas mange andi škola vaj kana siťuvous kako taj kako predmeto.</p> <p>Žanav te skirnav sa pa predmeto, savo siťuvav, ká kerav i búti ando projekto.</p>			
--	---	--	--	--	--

Pej droma					
<i>I Trapta</i>	<i>So žanav</i>		* o d'ejs	** o d'ejs	*** o d'ejs
A1		Haťárav, kana variko vorbij, sosa o manuš žal te utazij. Haťárav, save si e maj anglune vorbi, te vorbij variko, sar si pej droma.			
		Žanav te lav sáma, sar bušon, sosa utazij o manuš, te si kado po plagáto vaj andi keňva..			
		Žanav te phenav palpále vorba, ko phušel mandar dúj trín vorbi, sar avilem ad'ejs andi škola. Žanav te phenav palpále vorba, ko phušel mandar dúj trín vorbi, sar murro nípo utazij.			
		Žanav te phenav, sar akársar utazij pe. Žanav te phenav, te kamas te žas mindehun, sosa žasa (i mašina, o ripelejvo taj kadej varisar). Žanav te phenav, sar e akársave žejne utazin, te dikhav kado pej fenkípura.			
		Žanav te skirinav e vorbi, sar-i e žejne pej droma. Žanav te skirinav e vorbi, sar majintí e žejne utazinas.			
A2		Haťárav, kana variko vorbij, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor, te vorbij, sar-i o manuš pej droma.			
		Žanav te ginav, save si e maj anglune vorbi, sar-i o manuš pej droma, te si kadala dúj trín vorbi skirime variká, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor. Žanav te ginav, save si e maj anglune vorbi, sar žan-tar e žejne, te bešen áverte, te si kadala dúj trín vorbi skirime variká, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor. Žanav te ginav, save si maj anglune vorbi paj žejne, save musaj te utazin, te kamen te žan andi búťi, te si kadala vorbi skirime variká, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor.			
		Žanav te phenav, sar kamav, kana utazinav. Žanav te phenav palpále vorba, ko phušel mandar, so pecisajlas mange, kana simas pej droma. Žanav te phušav e ávrendar, ká sas taj so pecisajlas lenge, kana sas pej droma.			
		Žanav te phenav sako ed'eššo vorba, sar phírav andi škola sako d'ejs. Žanav te phenav sako ed'eššo vorba, sosa e Rrom tráden akánik taj sar trádkerenas majintí. Žanav te vorbinav, ká kamous jekhvar te žav.			
		Žanav te skirinav o pohledo khoutar, ká simas.			

Pej droma					
I Trapta	So žanav		* O d'ejs	** O d'ejs	*** O d'ejs
B1		<p>Hat'árav, save si e maj anglune vorbi, kana variko vorbij variso, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor, sar variko utazij taj si pej droma.</p> <p>Hat'árav, save si e maj anglune vorbi ando kino vaj ando rádijouvo, te vorbin khote, sar variko utazij, taj sar-i variko pej droma.</p>			
		<p>Žanav te ginav opre pa drom, te si ma kárt'a vaj o schéma.</p> <p>Žanav te lav perdal e vorbi, save si e maj anglune ando texto, sar e žejne utazin.</p> <p>Žanav te lav perdal taj te šuvav sa khetáne e vorbi, save si ando texto, sar si e žejne pej droma vaj po drom.</p> <p>Žanav te lav perdal e vorbi, save si e maj anglune, te šaj hat'árav, mír ad'ejs e Rrom phírkeren opre tejle ando texto.</p>			
		<p>Žanav te vorbinav jékh ávrenca, sar variko utazij taj si pej droma, taj žanav te phenav, so kamav taj so či kamav.</p> <p>Žanav te vorbinav jékh ávrenca, sar utazij pe ad'ejs taj sar utazijas pe majinti taj ande so si kado ečformavo taj ande sos naj.</p> <p>Žanav te phenav sa, so pecisajlas e ávre žejnenge, kana utazinas.</p>			
		<p>Žanav te vorbinav dúj trín vorbi, sar-i o manuš pej droma.</p> <p>Žanav te phenav dúj trín vorbi, mír ad'ejs phírkeren opre tejle e žejne.</p> <p>Žanav te phenav dúj trín vorbi, so pecisajlas mange, kana simas pej droma.</p> <p>Žanav te vorbinav dúj trín vorbi, sar e Rrom trádkerenas majinti.</p>			
		<p>Žanav te skirinav dúj trín vorbi, sar mezijas variso, so pecisajlas mange, kana simas pej droma.</p> <p>Žanav te skirinav pa variso, so pecisajlas varikaske pej droma (mange vaj varikaske ávreske).</p>			
B2		<p>Hat'árav sako ed'eššo vorba, kana variko vorbij, sar variko utazij taj si pej droma taj phenel vi, sar dikhel pe kado i ad'ejsutni luma taj sar dikhelas pe kado i luma majinti.</p> <p>Hat'árav, kana variko vorbij, so pecisajlas e Rromenge taj so line anda kado ando pengo šejro taj sar trádkerenas majinti e vurdonenca.</p>			
		<p>Žanav te ginav variso, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor, pa drom.</p> <p>Žanav te ginav phurikanimasko texto pa kodo, sar e Rrom trádkerenas e vurdonenca, so pecisajvelas lenge pej droma taj soske bajura sas le, ká trádkerenas e vurdonenca majinti.</p> <p>Hat'árav, kana variko vorbij, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor, vaj phenel variso áver, mír e žejne phírkeren opre tejle taj so avel pala kado ávri, te si e žejnen nípo.</p>			
		<p>Žanav te vorbinav jékh ávrenca pa sa, so pecisajlas varikaske pej droma, kana e Rrom inke trádkerenas e vurdonenca, so sas lášo taj so nás.</p> <p>Žanav te vorbinav jékh ávrenca, sar maj feder te sikavas ando projekto, sar e Rrom trádkerenas e vurdonenca.</p> <p>Žanav te vorbinav jékh ávrenca, mír-i mišto, ká e Rrom phírkerenas majinti taj phíren ad'ejs opre tejle.</p> <p>Žanav te phušav pa sa e ávrendar, sar sas pej droma.</p>			

	<p>Žanav butájik te vorbinav pa sa, so pecisajlas mange, kana simas pej droma.</p> <p>Žanav butájik te vorbinav, mír-i mišto, ká e terne ad'ejs šaj phírkeren, ká kamen, taj dikhen, so kamen.</p> <p>Žanav butájik te vorbinav, so gindon pe e Rrom pa kodo, sar e Rrom majinti trádkerenas e vurdonenca taj so gindon pe pa kodo, kana nás slobodo te keren kado taj musaj sas te ášon vorta khote, ká sas, taj khote te bešen.</p> <p>Žanav butájik te vorbinav paj rrománe sokáša, kana trádkerenas e Rrom e vurdonenca.</p>			
	<p>Žanav te skrinav, sar utazinas amende, ká bešas.</p> <p>Žanav te sirinav sako ed'eššo vorba ando lil, sar mezijas variso, so pecisajlas mange, kana simas pej droma, taj sar sas mange.</p> <p>Žanav te skirinav, mír sas mišto, ká e Rrom trádkerenas majinti e vurdonenca.</p>			

O techan taj e kirpi					
<i>I Trapta</i>	<i>So žanav</i>		* o <i>d'ejs</i>	** o <i>d'ejs</i>	*** o <i>d'ejs</i>
A1		Haťárav , sar bušon kakala taj vi kakala kirpi. Žanav, sar bušol o techan, so chav andi škola taj khejre. Haťárav , kana i siťárdi/o siťárdo vorbij pa techan vaj paj kirpi.			
		Žanav te ginav, sar bušol mindejfejlíka techana. Žanav te ginav, sar bušol e akársave kirpi.			
		Žanav te mangav mange o techan taj o pijimo. Žanav te phušav pa kaki kirpa. Žanav, keťťi kouštálj kaki kirpa. Žanav te phenav, sosko techan kamav taj sosko či kamav. Žanav te phenav, soski farba kamav maj but te avel a kirpa.			
		Žanav, sosko techan kamav te chav taj sosko techan či kamav te chav. Žanav, soski farba taj kirpa kamav taj soski či kamav.			
		Žanav te skirinav, sar bušon mindejfejlíka techana khatar o d'imejčo ži zejčigo . Žanav te skirinav po papiroši, sar bušon e kirpi, te kamav te žav katka taj vi kutka.			
A2		Haťárav , kana variko phenel, so te las pér ame, te žasa po školako víleto vaj te kerala varisosko sporto. Haťárav , kana variko phenel mange, sosko techan si mange lášo taj sosko naj.			
		Žanav te ginav opre o techan, te sim andi kirčima taj te haťárav , soske techana kirade. Žanav te ginav e techana andi bolta vaj po pijarco. Žanav te ginav opre sako jéjk kirpa andi bolta vaj po pijarco. Žanav te ginav taj te haťárav pa techan vaj paj kirpi te vorbij pe pár le variká ká si a vorba vi tivo taj vi ágor.			
		Žanav te phušav e žejnendar, sosko techan vaj pijimo kamen vaj so chálem taj pille, kana sas po mulatšágo vaj kana sas e Đejsa . Žanav te phušav taj te phenav palpále vorba, ko phušel mandar pa techan taj pa pijimo. Žanav te vorbinav jékh ávrenca, soski kirpa kamav maj feder te lav pér ma. Žanav te phušav taj te phenav palpále vorba, ko phušel mandar, soski kirpa trobuj te las pér ame, te žas katka taj katka.			
		Žanav te phenav sa, sar mezijas o techan, so chálem na dolmut. Žanav te phenav, sar mezij murro maj lášo techan, savo kamav te chav. Žanav te phenav, sar mezijas variso, so pecisajlas pe, kana sas ame khejre cigni pát'iv vaj o mulatšágo. Žanav te phenav sa pa urajimo, so trobuj te lel o manuš pér pe, te kamel te žal katka taj katka.			
		Žanav te skirinav dúj trín vorbi, sar mezijas kako taj kako techan, savo chálem varikaste. Žanav te skirinav dúj trín vorbi, save kirpi kamav te phiravav nad'on but vaj paj kirpi, save lav pér ma, te žav katka taj katka.			

O techan taj e kirpi					
<i>I Trapta</i>	<i>So žanav</i>		* ○ <i>d'ejs</i>	** ○ <i>d'ejs</i>	*** ○ <i>d'ejs</i>
B1		<p>Haťárav, kana variko vorbij pa kakala taj kaala techana.</p> <p>Haťárav, kana e žejne vorbin paj kirpi, so kamloun te kinen penge, vaj haťárav, kana e žejne vorbin, so-j musaj te phiravas, te žas katka taj katka.</p> <p>Haťárav, kana variko vorbij pa kodo, mír-i mišto, kana o manuš del varikaske pát'iv.</p>			
		<p>Žanav te ginav pa techan, savo žutij ame te avas sasteveste, taj pa techan, savo trobuj te chas te avas so maj butájik sasteveste.</p> <p>Žanav te ginav, sar uraven pe e ávera žejne vaj soske-j lenge sokáša ando urajimo vaj paj mouda.</p> <p>Haťárav, kana variko vorbij, sar variko mezij, sar-i urado, te si pa kado variká, ká si a varba vi tivo taj vi ágor, vaj variká áverte.</p>			
		<p>Žanav te phenav inke jekhvar palaj siťárđi/pala siťárđo, so te kerav, te vorbij pa urajimo.</p> <p>Žanav te dav perdal sa e vorbi pa techan.</p> <p>Žanav te vorbinav paj kirpi, save trobun ame te las pér ame, te žas katka taj katka. Žanav te vorbinav paj kirpengi mouda taj žanav te vorbinav, sosko techan kamav te chav.</p>			
		<p>Žanav te phenav, sar kerel pe kako taj kako techan.</p> <p>Žanav te phenav murre paj tášonge, soske kirpi trobun le, te kamen te žan katka taj katka.</p> <p>Žanav te phenav, sar uravel pe murro nípo taj mír kadej kamen te uraven pe, vaj žanav te phenav paj kultúra, mír-i láši.</p>			
		<p>Žanav te skirinav sako ed'eššo vorba, sosko techan kiradem taj sar simas uradi, kana gejem po mulatšágo vaj katka taj katka.</p> <p>Žanav te skirinav, sar kerel pe o techan.</p> <p>Žanav te skirinav taj te phenav, mír kamav vaj či kamav kako taj kako techan.</p>			
B2		<p>Haťárav sako ed'eššo vorba, kana vorbin pa techan andi televiza vaj ando rádijouvo.</p> <p>Haťárav sako ed'eššo vorba, kana žal andi televiza vaj ando rádijouvo variso paj kirpi vaj paj mouda.</p> <p>Haťárav sako ed'eššo vorba, kana variko phenel, sar kerel pe kako taj kako techan.</p> <p>Haťárav sako ed'eššo vorba, kana variko vorbij, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor, vaj te phenel variko i paramiča, mír-i mišto, ká o manuš del varikas pát'iv, sar trobuj pe taj sar-i kado má valahára.</p>			
		<p>Žanav te ginav pa urajimo taj sar suvaven pe e kirpi, te si pa kado skirime andej časopisura vaj andej novini.</p> <p>Žanav te ginav pa techan vaj paj mouda.</p> <p>Žanav te ginav letákura vaj variso áver pa techan vaj sar te avel o manuš sastevesto.</p>			
		<p>Žanav te vorbinav jékh ávrenca, so vorbin kadej, sar siťárđe le taj vorbinas pér le decigňártur lenge deja, pa techan vaj so kamav te kiravav taj sar kerou kado.</p> <p>Žanav te vorbinav bi vorbako pa urajimo taj paj mouda.</p>			

O návrho pa EŠP

	<p>Žanav butájik te vorbinav anglaj ávera pa phurikanimo taj mír-i mišto, ká sakones si ávera sokáša ando urajimo amende khejre vaj andi kultúra.</p> <p>Žanav butájik te vorbinav anglaj ávera, mír-i mišto, ká kiravel pe kako taj kako techan, kana e Đejs-i vaj variso kecavo áver fejlo.</p>			
	<p>Žanav te skirina sa pa techan taj so las pēr ame, te si kako taj kako d'ejs.</p> <p>Žanav te skirina sa, sar mezij i kirpa, taj te phenav, mír-i mišto, ká variko phiravel la.</p> <p>Žanav te skirina, so gindoj ma, te si varikas kako taj kako sokáši ando urajimo, taj žanav te skirina, sar suvaven pe e kirpi taj sar maj feder te kerel o manuš te šaj bikinkerel le.</p>			

O čas o, o tavasi, o milaj, o ejso, o jivend taj sar-i ad'ejs					
<i>I Trapta</i>	<i>So žanav</i>		* o <i>d'ejs</i>	** o <i>d'ejs</i>	*** o <i>d'ejs</i>
A1		<p>Haťárav, sar šaj mindej fejlika phenel pe, sar-i ad'ejs.</p> <p>Haťárav, sar phenen pe rrománes e šon, sar phenel pe rrománes o tavasi, o milaj, o ejso, o jivend taj te si detehára vaj mizmejri vaj rát'i.</p>			
		<p>Žanav te lav sáma taj te haťárav, sosko avla d'ejs vaj te si detehára, mizmejri vaj rát'i, te si kado ávri makhlo po fenkípo vaj tejle skirime ando texto.</p> <p>Žanav te lav sáma taj te haťárav e vorbi pa tavasi, pa milaj, pa ejso, pa jivend vaj paj šon, te si pa kado tejle skirime ando texto vaj po fenkípo, po plagáto vaj pi kárt'a.</p>			
		<p>Žanav te phenav palpále vorba, ko phušel mandar, pa taťimo, pa šudrimo, pa kham, pa šon vaj pa tavasi, pa milaj, pa ejso vaj pa jivend.</p> <p>Žanav te phenav, sosko d'ejs kamav taj sosko či kamav vaj savo šon kamav.</p> <p>Žanav te phenav, sosko d'ejs-i, te si o tavasi, o milaj, o ejso vaj o jivend.</p> <p>Žanav te phenav palpále, ko phušel mandar, so-j akánik detehára, mizmejri vaj rát'i.</p>			
		<p>Žanav te phenav, sar-i ávral.</p> <p>Žanav te phenav, si o tavasi, o milaj, o ejso, o jivend.</p> <p>Žanav te phenav, savo šon-i.</p> <p>Žanav te phenav, savo šon sas, kana variso pecisajlas.</p>			
		<p>Žanav te skirinov, sar bušon rrománes e šon taj o tavasi, o milaj, o ejso, o jivend.</p> <p>Žanav te skirinov, sar mindej fejlika šaj phenel pe, sar-i ad'ejs.</p> <p>Žanav te skirinov rrománes, so-j akánik, detehára, mizmejri, rát'i.</p>			
A2		<p>Haťárav, save si e maj anglune vorbi pa kodo, sar-i ad'ejs taj pa tavasi, pa milaj, pa ejso, taj pa jivend, save las perdal andi sit'árimaski soba.</p> <p>Haťárav te vorbij pe variká, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor, pa tavasi, pa milaj, pa ejso, pa jivend vaj sar-i ad'ejs.</p>			
		<p>Haťárav, te si ávri makhlo po fenkípo vaj te si tejle skirime andi keňva, sar-i ad'ejs.</p> <p>Žanav te rakhav e vorbi pa kodo, sar-i ad'ejs taj pa tavasi, pa milaj, pa ejso, pa jivend, te si tejle skirime kadala vorbi variká ando texto.</p> <p>Žanav te ginav, so keras, te si kako taj kako šon taj te si pa kado tejle skirime variká, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor.</p>			
		<p>Žanav te phenav palpále vorba, ko phušel mandar dúj trín vorbi, pa kodo, sar-i ad'ejs taj pa tavasi, pa milaj, pa ejso, pa jivend.</p> <p>Žanav te vorbinav jékh ávrenca pa urajimo, so si te las pér ame, te si o tavasi, o milaj, o ejso, o jivend.</p> <p>Žanav te phušav taj te phenav palpále vorba, ko phušel mandar, paj báre Đejsa, save si tela'k berš.</p> <p>Žanav te phušav dúj trín vorbi, sar-i ad'ejs, vaj paj Đejsa ande kako taj kako šon.</p>			
		<p>Žanav te phenav, sar mezij ávri o d'ejs.</p> <p>Žanav te phenav sako jékh vorba, so pecisajlas tela dúj šon, kana nás i škola.</p> <p>Žanav te phenav, savo šon kamav maj but.</p>			

	<p>Žanav te skirinaŵ vorbi pa kuko taj vi pa kako ŝon.</p> <p>Žanav te skirinaŵ vorbi, sar-i ad'ejs taj sar avla áver dáta.</p> <p>Žanav te skirinaŵ vorbi, sosko d'ejs kamav maj feder vaj savo ŝon kamav maj feder.</p>			
---	---	--	--	--

O čas o, o tavasi, o milaj, o ejso, o jivend taj sar-i ad'ejs					
<i>I Trapta</i>	<i>So žanav</i>		* O d'ejs	** O d'ejs	*** O d'ejs
B1		<p>Haťárav, save si e maj anglune vorbi andi televiza te vorbin khate, sosko d'ejs trobuj te avel.</p> <p>Haťárav variso, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor, te si i maj angluni vorba pa kodo, sar-i ad'ejs.</p> <p>Haťárav, kana variko vorbij paj ŝon vaj pa tavasi, pa milaj, pa ejso, pa jivend vaj soske búťa majnem mindík keren pe, te si kakala taj kakala ŝon.</p>			
		<p>Žanav te ginav taj te haťárav variso, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor, sar-i ad'ejs.</p> <p>Haťárav, kana variko vorbij, sosko d'ejs-i vaj savo ŝon-i, taj kadala vorbi si e maj anglune variká, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor.</p>			
		<p>Žanav te phuŝav taj te phenav palpále vorba, ko phuŝel mandar, sar e d'ejsa parruven amáre trajura.</p> <p>Žanav te vorbinav, so keras khejre, te si láŝo vaj čorro d'ejs.</p> <p>Žanav te vorbinav jékh ávresa, so bízanav ma te kerav e dúj ŝon te či avla i škola.</p>			
		<p>Žanav te vorbinav jékh ávresa dúj trín vorbi, so pecisajlas mange, kana sas kako taj kako ŝon.</p> <p>Žanav te phenav, sar mezin murre búťa, save kerav, te naj ma škola taj te si kako taj kako ŝon.</p> <p>Kana vorbinav pa varisos, so pecisajlas mange taj so len anda kado ando ŝejro, žanav vi te phenav, sar mezijas atunči o d'ejs.</p>			
		<p>Žanav te skirinaŵ, sar e d'ejsa žanen te parruven amáre trajura mindehun pi luma.</p>			
B2		<p>Haťárav sako ed'eŝŝo vorba, kana variko vorbij vaj vorbij anglaj ávera kadej, hoť žutij les ande kado o počítači, sar-i ad'ejs vaj pa tavasi, pa milaj, pa ejso, pa jivend. Taj kadala vorbi si e maj anglune andi vorba.</p> <p>Haťárav sako ed'eŝŝo vorba, soske bajura ŝaj aven ame, te si kako taj kako d'ejs, so ŝaj sa parrud'ol vaj sar variso ŝaj chasáras vaj soski dár ŝaj avel pěr ame, te vorbin pa kado andi televiza.</p>			
		<p>Žanav te ginav paj d'ejsa, soske bajura keren, taj žanav apal te gindoj ma, kadej-i vaj sar si pa kado tejle skirime.</p> <p>Žanav te ginav pa variso, sar e d'ejsa parruven, sar trajinasa taj so keraŝa.</p> <p>Žanav te ginav e novini, ká si skirime sa, sar e d'ejsa parrud'on vaj soske bajura si, kana o tavasi parrud'ol po milaj, o milaj po ejso taj o ejso po jivend.</p> <p>Žanav te lav sáma, te si paj d'ejsa skirime vaj pa tavasi, pa milaj, pa ejso, pa jivend andi keňva (andi novela vaj andej básňe) taj kadi vorba si i maj angluni khate.</p>			

	<p>Žanav te vorbinav jékh ávrenca taj vi kecavenca, so vorbin kadej, sar sit'árde sas taj sar vorbinas pér le decighártur lenge deja, soske bajura šaj aven ávri, kana e d'ejsa parrud'on.</p> <p>Žanav te vorbinav jékh ávrenca taj vi kecavenca, so vorbin kadej, sar sit'árde sas taj sar vorbinas pér le decighártur lenge deja pa kodo, so kamasas te keras, te si o tavasi, o milaj, o ejso vaj o jivend.</p> <p>Žanav mišto te phenav, so gindoj ma te vorbinav e ávrenca pa kako taj kako šon vaj te vorbinav e ávrenca paj čorre d'ejsa.</p>			
	<p>Žanav butájik te vorbinav, so kerdem, kana sas kakala taj kakala d'ejsa.</p> <p>Žanav te vorbinav taj žutij ma ande kado o počítači taj kadej barim šaj sikavav e fenkíkura pa murre dúj šon, kana naj ame i škola taj soske sas atunči e d'ejsa.</p> <p>Žanav te phenav, sar mezij o trajo, kana parrud'ol o tavasi po milaj, o milaj po ejso, o ejso po jivend taj kana parrud'on e d'ejsa.</p>			
	<p>Žanav te skirinao o lil, sar mezijas o d'ejs, kana pecisajlas mange kako taj kako.</p> <p>Žanav te skirinao variso, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor, paj d'ejsa.</p> <p>Žanav te skirinao sa, sar mezin e d'ejsa, te si ma sa khetáne pa kako taj kako šon, d'ejs, kurko, ek berš.</p>			

E vejša taj e mál taj e valádatura					
<i>I Trapta</i>	<i>So žanav</i>		* O <i>d'ejs</i>	** O <i>d'ejs</i>	*** O <i>d'ejs</i>
A1		Žanav te lav sáma taj te haťárav , save vorbi si paj valádatura taj paj lulud'a .			
		Žanav te ginav, save vorbi si paj valádatura taj save si paj lulud'a , te dikhav le po fenkípo vaj andi keňva .			
		Žanav te phenav palpále vorba, ko phušel mandar dúj trín vorbi, paj valádatura, save ikras khejre taj paj valádatura, save trajin andej vejša taj andej mál. Žanav te phenav palpále vorba, ko phušel mandar dúj trín vorbi, paj mindej fejlíka lulud'a , save báron mindehun (e lulud'a , e čelčiji , o zejčigo taj kecavo variso áver)			
		Žanav te phenav, sar bušon e valádatura, save dikhlem. Žanav te phenav, sar bušon e valádatura, save dikhav andi keňva , ká si feri e fenkípura. Žanav te phenav, sar bušon e valádatura, savenca e Rrom majinti rodenas..			
		Žanav te skirinav, sar bušon e valádatura, save pinžárav. Žanav te skirinav, sar bušon e valádatura, pa save skirij pe variká, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor.			
A2		Haťárav , kana variko vorbij paj valádatura vaj paj lulud'a variká, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor, vaj variká áverte ká variko vorbij, sar kerel peski búťi e valádatonca. Haťárav , kana variko vorbij pa pesko valádato, saves ikrel peste khejre.			
		Žanav te ginav dúj trín vorbi, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor, paj valádatura, save trajin mindehun pi luma. Žanav te ginav paj valádatura andi paramiča .			
		Žanav te phušav taj te phenav palpále vorba, ko phušel mandar, paj valádatura, save me dikhlem, taj žanav te phenav, save andá lende kamav taj save či kamav. Žanav te phušav taj te phenav palpále vorba, ko phušel mandar paj valádatura, pa save teréjdij murro nípo. Žanav te phušav taj te phenav palpále vorba, ko phušel mandar, save valádatura ikrenas majinti e Rrom khejre.			
		Žanav te vorbinav, sar te teréjdinas paj valádatura. Žanav te vorbinav paj valádatura, so trajin andej vejša taj andej mál, ká bešen. Žanav te vorbinav, sar kernas i búťi e valádatonca e Rrom. Žanav te vorbinav, so gindon pe varisave žejne paj valádatura.			
		Žanav te skirinav dúj trín vorbi, sar te ikras paj valádatura, pa save teréjdinas khejre. Žanav te skirinav dúj trín vorbi paj valádatura, so trajin pi farma. Žanav te skirinav dúj trín vorbi, save valádatura ikrenas khejre e Rrom feri kadej taj save ikrenas azír, ká rodenas lenca e louve.			

E vejša taj e mál taj e valádatura					
<i>I Trapta</i>	<i>So žanav</i>		* o d'ejs	** o d'ejs	*** o d'ejs
B1		Haťárav , kana variko vorbij paj valádatura taj paj bút'a e valádatonca, te vorbin pa kado ando kíno vaj ando rádijouvo taj te si kadala vorbi e maj anglune khate.			
		Haťárav , save si e maj anglune vorbi, te si variká tejle skirime, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor, vaj te si tejle skirime variká áverte paj bút'a , save či na aviloun, te na aviloun kodole žejnén, so keren la e valádatura. Haťárav , kana si variká tejle skirime paj sokáša, taj so gindon pe e žejne paj valádatura.			
		Žanav te phušav taj te phenav palpále vorba, ko phušel mandar, taj te vorbinav jékh ávrenca, sar te keren o projekto paj valádatura. Žanav te phušav, soske bút'a kerenas e Rrom e valádatonca, te vorbij pe pa kado katka taj katka ando projekto. Žanav te phušav taj te phenav palpále vorba, ko phušel mandar, sar pať'al variko, te vorbinav me vaj variko áver paj valádatura.			
		Žanav te vorbinav jékh ávrenca, sosko barvalimo si ame, ká si ame e vejša taj e mál. Žanav te vorbinav jékh ávresa, mír sas mišto, ká sas e Rromen valádatura, save žutinas le te roden louve taj te trajin kadej, sar azír trajinas. Žanav te phenav inke jekhvar pala varikas variso, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor, vaj variso kecavo áver paj valádatura.			
		Žanav te skirina variso, so pecisajlas taj sas khote e valádatura. Žanav te skirina, pa so si variso, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor taj si kado paj valádatura. Žanav te skirina, so akársave Rrom (e Rrom, e Rumungri, e Cintura taj e ávera) gindon pe paj Rrom, so kerenas i bút'a e valádatonca.			
B2		Haťárav sako jékh vorba, kana variko vorbij, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor, vaj variso kecavo áver paj vejša taj e mál vaj sar o manuš trajij khetáne e valádotonca. Haťárav sako ed'eššo vorba, kana variko vorbij, mír musaj te ikras taj te teréjginas paj vejša taj paj mál. Haťárav sako ed'eššo vorba, kana variko vorbij paj rrománe sokáša taj pa lenge bút'a maškar e valádatura taj paj bút'a andej vejša taj andej mál.			
		Žanav te ginav variso, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor, paj vejša taj paj mál, taj kadi vorba si naď'on zuráli. Haťárav variso, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor, paj valádatura, so e žejne gindon pe pár le taj kadi-j i maj angluni vorba khate. Haťárav variso, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor, paj valádatura, sar pať'an e žejne andej le.			
		Žanav te vorbinav jejkh ávrenca, sar te válastinas e vorbi, te kamas te keras kako taj kako projekto vaj te kamas pa varisos te vorbinas anglaj ávera. Žanav te phušav, sar te rodav variso paj Rrom taj paj valádatura. Kadala dúj vorbi khetáne pasolin. Žanav te vorbinav jékh ávrenca, mír-i mišto, te ikras e vejša taj e mál, taj žanav te phenav, mír kadej gindoj ma.			

	<p>Žanav butájik te vorbinav jékh ávresa, so gindoj pe ad'ejs i luma, kana vorbij pe paj vejša taj e mál.</p> <p>Žanav butájik te vorbinav jékh ávresa, mír-i mišto te teréjdinas ad'ejs paj vejša taj e mál.</p> <p>Žanav butájik te vorbinav jékh ávresa pa sa, mír-i mišto ká ikrenas e Rrom e valádaton.</p> <p>Žanav te phenav, sar mezin varisave Rromenge bút'a, te ikrenas e valádaton, taj žanav te phenav, sar trajinas kadala Rrom.</p> <p>Žanav te phenav pala varikas inke jekhvar variso, te avel a vorba vi tivo taj vi ágor, vaj avarisoski phúri vorba kadej, te avel ánde sa, so trobuj, te kamav te vorbinav paj luma.</p>			
	<p>Žanav te skirinav nad'on mišto pa sa, sar mezij i luma amende ande amáro them.</p> <p>Žanav te skirinav nad'on mišto variso, sar parrud'ol i luma, ká o manuš či teréjdij pár la mišto. Žanav te skirinav nad'on mír si kadej.</p> <p>Žanav te skirinav nad'on mišto variso, so akársave Rrom gindon pe, sar žan khetáne e dúj vorbi Rrom (e Rrom, e Rumungri, e Cintura taj e ávera) taj i luma (e vejša taj e mál).</p> <p>Žanav te skirinav nad'on mišto pa sa variso, sar pat'an e Rrom.</p>			

E koňičkura taj e umeňa					
I Trapta	So žanav		* o d'ejs	** o d'ejs	*** o d'ejs
A1		Žanav te lav sáma e vorbi paj sportura, paj koňičkura paj dráma taj paj hudba. Žanav te lav sáma, save si e vorbi paj rrománi hudba, paj d'íja taj pa khelimo. Žanav te lav sáma e vorbi pa cirkusi vaj pa varisoski kecavi bút'i . Žanav te lav sáma e vorbi paj bút'a , save keras khejre, kana má naj ame so keras taj sa kíso-j má.			
		Žanav te ginav taj te lav sáma e vorbi paj sportura taj paj koňičkura , te si kadala vorbi tejle skirime pi kár'ta vaj po plagáto. Žanav te lav sáma, save si e vorbi paj hudba, pa drama, te variko d'ilabel , khelel, pa umeňe taj pa představeňi , te si kadala vorbi variká tejle skirime po fenkípo vaj po plagáto.			
		Žanav te phenav, save sportura, koňičkura vaj ávera bút'a , save keras, kana má naj ame so keras taj sa kíso-j má, kamav vaj či kamav. Žanav te phenav palpále vorba, ko phušel mandar dúj trín vorbi, paj sportura, koňičkura vaj paj ávera bút'a , save keras, kana má naj ame so keras taj sa kíso-j má. Žanav te phenav palpále vorba, ko phušel mandar dúj trín vorbi, paj bút'a , save keras maj feder amende khejre, kana má naj ame so keras taj sa kíso-j má.			
		Žanav te phenav, sar bušon mindejfejlíka bút'a , save kerav andi škola vaj kana naj ma i škola murre paj tášonca. Žanav te phenav, sar bušon mindejfejlíka bút'a , save kerav khejre vaj andej Rrom, kana má naj ma so kerav taj sa kíso-j má mange.			
		Žanav te skirínav e vorbi paj akársave sportura taj paj koňičkura . Žanav te skirínav e vorbi paj hudba, kana variko d'ilabel , khelel vaj pa variso kecavo áver představení . Žanav te skirínav, sar bušon e sportura taj e koňičkura , save kerav andi škola.			
A2		Haťárav , save si e maj anglune vorbi, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor, pa sporto, pa představeňi vaj paj bút'a , save keras te naj ame má so te keras taj má sa kíso-j. Haťárav , kana variko phenel mange dúj trín vorbi, sar te khelav o khelimo. Haťárav , kana variko phenel mange dúj trín vorbi, sar te khelav o představeňi andi siťárimaski soba. Haťárav , kana variko phenel mange dúj trín vorbi, sar te kerav i phári bút'i , sar si o sporto vaj akrobácija vaj kecavo variso áver.			
		Žanav te ginav taj te haťárav , sar mezijas o sporto, o khelimo vaj o představeňi , te si pa kado tejle skirime dúj trín vorbi andej novini vaj po interneto. Žanav te ginav dúj trín vorbi, sar khelenas pe e šavoura maj inti. Žanav te ginav variso, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor, pa rrománo šavouro, so leski dej taj o dad khelenas e ávrenge o představeňi .			

	<p>Žanav te phušav taj te phenav palpále, ko phušel mandar dúj trín vorbi, ko řerindas ando khelimo taj pa sos sas o představeňi.</p> <p>Žanav te phušav taj te phenav palpále vorba, ko phušel mandar dúj trín vorbi, pa kino, savo dikhlem.</p> <p>Žanav te phušav taj te phenav palpále vorba, ko phušel mandar dúj trín vorbi, so kamav te kerav, kana naj so te kerav taj sa kíso-j mange.</p> <p>Žanav te phenav palpále vorba, ko phušel mandar, so kerel murro nípo, te naj le má so te keren taj má sa kíso-j lenge.</p> <p>Žanav te phušav taj te phenav palpále vorba, ko phušel mandar dúj trín vorbi, sar khelenas pe e rrománe šavoura majinti taj sar khelen pe ži ad'ejs.</p>			
	<p>Žanav te phenav sako ed'eššo vorba, sar mezij murro maj lášo koňičko, so kamav te kerav vaj sar mezij murro maj lášo sporto, savo kamav te khelav.</p> <p>Žanav te phenav sako ed'eššo vorba, soske búta kerav, te naj má so te kerav taj má sa kíso-j mange, taj save sit'ilem khejre.</p>			
	<p>Žanav te skirinav po pohledo, sar gejas o sporto, sosko sas o představeňi vaj pa sos sas o kino.</p> <p>Žanav te skirinav dúj trín vorbi, so kamav te kerav te naj ma i škola.</p> <p>Žanav te skirinav dúj trín vorbi, sosko koňičko kamav te kerav khejre maj feder.</p>			

E koňičkura taj e umeňa					
I Trapta	So žanav		* o d'ejs	** o d'ejs	*** o d'ejs
B1		<p>Haťárav, save si e maj anglune vorbi, te vorbij variko paj sportura vaj pa umeňa.</p> <p>Haťárav, save si e maj anglune vorbi ando kino, te vorbin khote paj sportura vaj pa představeňi.</p> <p>Haťárav, save si e maj anglune vorbi, te vorbij variko, so kerenas majinti e šavoura, te kezdinde te siťon te aven andá le e sportovcura vaj e umelcura.</p>			
		<p>Žanav te ginav, so pecijalas ando sporto taj andi kultúra.</p> <p>Žanav te ginav variso, sar trajijas o sportovco/i sportovkiňa, savo sas Rrom/savi sas Rromňi taj sas ánde pinžárdo/i vaj paj o umelco/i umelkiňa.</p>			
		<p>Žanav te vorbinav jákh ávrenca, so kamav te kerav vaj paj koňičkura, taj žanav te phenav, sar mezij kodo, so kerav.</p> <p>Žanav te phenav vorba, ko phušel mandar, pa kako taj kako, so kamav te kerav vaj paj koňičkura.</p> <p>Žanav te phušav, sar taj ká siťon e ávera sportovcura vaj e umelcura.</p>			
		<p>Žanav te vorbinav, sar žal mišto o sporto vaj o představeňi andi škola, mejk čáčes e žejne kezdin te khelen.</p> <p>Žanav te vorbinav jákh ávresa dúj trín vorbi pa murre koňičkura vaj pa murre búťa, save kerav, te naj ma škola.</p> <p>Žanav te phenav dúj trín vorbi pa představeňi, pa sporto vaj pa kino.</p> <p>Žanav te vorbinav jákh ávresa dúj trín vorbi, mír-i mišto, ká si ame o rrománo umeňa, savo barvajárel a evropako umeňa.</p>			
		<p>Žanav te skirinov o lil pa murre koňičkura.</p> <p>Žanav te skirinov sako ed'eššo vorba, so pecisajlas ando sporto vaj andi kultúra taj kodo dikhlem.</p>			
B2		<p>Haťárav, kana variko vorbij pa kako taj kako sporto vaj pa kako taj kako khelimo vaj kana kako taj kako bašavel vaj d'ilabel.</p> <p>Haťárav, kana vorbij varisosko/i sportovco/sportovkiňa, savo/i si ánde pinžárdo/i vaj umelco/umelkiňa.</p> <p>Haťárav, kana variko vorbij, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor taj kadi vorba si pala varikas, ko si vaj sas ánde pinžárdo/i ando sporto vaj andi kultúra.</p> <p>Haťárav, kana variko vorbij, sar varikaske tecij te kerel sporto vaj kultúra taj sar azír lesko trajo parrud'ilas.</p>			
		<p>Žanav te ginav variso pa sporto andej novini vaj po interneto.</p> <p>Žanav te ginav variso, sar trajijas variko, ko sas ánde pinžárdo ando sporto vaj andi kultúra.</p> <p>Žanav te ginav variso, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor, so sas taj si nejvo ando sporto vaj andi kultúra.</p>			

	<p>Žanav te vorbinav jékħ ávrenca pa kodo, mír-i mišto, ká si e manušes e koňičkura taj žanav te phenav, save kerav me taj save či kamav te kerav.</p> <p>Žanav te vorbinav pa akársave bút'a ando sporto, andi hudba, ando drama.</p> <p>Žanav te phenav palpále vorba, ko phušel mandar, sosko sporto kerenas majinti e Rrom, so khelenas.</p> <p>Žanav te vorbinav jékħ ávresa pa sporto taj paj kultúra taj žanav te lav sáma, save si e maj anglune vorbi, te kerav projekto vaj te vorbij anglaj ávera pa kodo taj žutij ma ande kado o počítači.</p>			
	<p>Žanav te phenav sa paj bút'a, save kamav te kerav taj tecin mange.</p> <p>Žanav te phenav, sar e rrománe šavoura sit'on sako d'ejs, te žal lenge sako d'ejs maj feder o sporto vaj o představeňi.</p> <p>Žanav te phenav, sar si e rrománe umelcura ánde zavarime kusa e Evropake umelconca ando umeňe.</p> <p>Žanav te vorbinav paj Romňi/pa Rrom, savi sas/savo sas ánde pinžardi/o ando sporto vaj andi kultúra.</p>			
	<p>Žanav te skirinať pa sporto vaj so kamav te kerav maj feder, kana má naj ma so te kerav taj má sa kíso-j mange.</p> <p>Žanav te skirinať variso, so pecisajlas mange ando sporto vaj andi kultúra.</p> <p>Žanav te skirinať variso paj rrománe sokáša vaj pa sporto.</p> <p>Žanav te skirinať, sar e Rrom/Rromňa barvajären o sporto taj e umeňa.</p> <p>Žanav te skirinať paj Romňi/pa Rrom, savi sas/savo sas ánde pinžardi/o, ká khelelas o sporto, sas artiskiňa/artisto vaj khelelas ando představeňi.</p>			

Sa murre bú't'a taj e lila

Kado sa šaj žutij ma ande murro Evropako a Šibako Portfólijo te:

- **Si't'uvav**, sar me kamav
- Kidav khetáne taj te válastinav mange, so si o maj angluno, so kamav te lav perdal (šaj válastinav e vorbi vaj kecave ávera fejlura)
- Avel ma mindík andi **posot'i**, so šaj lav perdal te **si't'uvou**, šaj aven ma khate e ímejlura, e lila, variso ká si a vorba vi tivo taj vi ágor taj e projektura

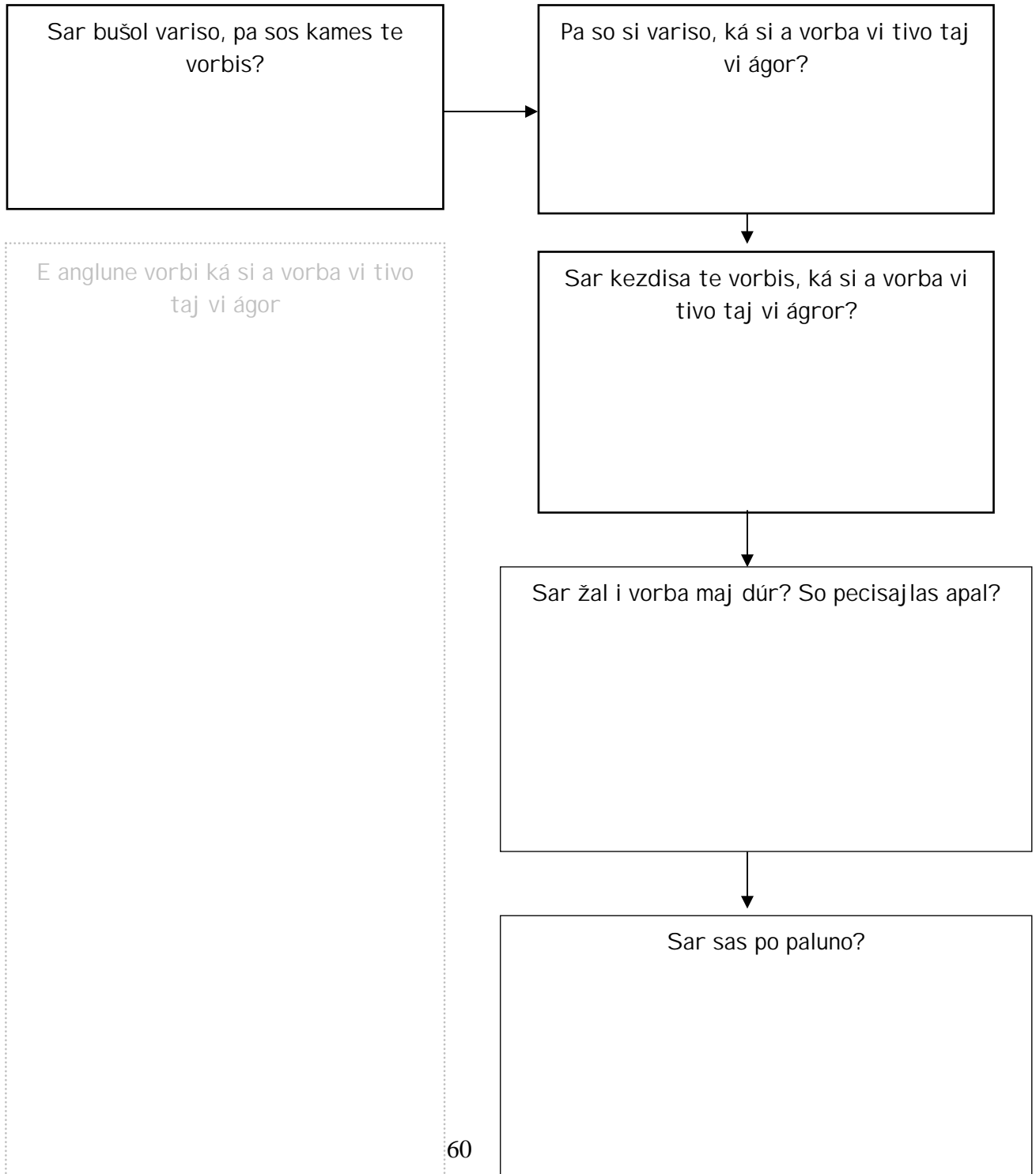
Sa, so si ánde andej “Murre **búta** taj e lila”

Te kezdisa te keres khetáne **t'e búta** taj e lila, ker le kadej, te kamesa te rakhes variso maj pálal, te na avel kado pháro, **mind'ár** te rakhes, so rodes. Mišto avelas te šinesas “Sa **t'e búta** taj e lila” andej mindejfejlíka vorbake sekciji. Apal ande sako vorbaki sekcija šaj skiris, so si sa ánde. Andej vorbake sekciji šaj aven e vorbi, sa, so tejle skirisa, sar šaj rodes variso po interneto, pa sos kamlalas te skiris variso tejle, te avel a vorba vi tivo taj vi ágor taj save-j e maj anglune vorbi. Šaj gindos tu, soske sekciji maj but lesa perdal.

A vorbaki sekcija 1	
A vorbaki sekcija 2	
A vorbaki sekcija 3	
A vorbaki sekcija 4	
A vorbaki sekcija 5	
A vorbaki sekcija 6	
A vorbaki sekcija 7	

Sar te phenas variso, te avel a vorba vi tivo taj vi ágor, te kamasa te phenas la e ávrenge

Kana phenen pe e phúre vorbi, kodo **nad'on** mišto-j. E rrománe sokáša das perdal i mámi taj o papu **te** dadeske taj **ta** dejake taj voun pale tuke taj **te** phralenge taj **te pheňange**. Kadej-i má butájik. Gindosajve paj vorbi, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor, taj gindosajve, sar šaj phenesas kadala vorbi e ávrenge. Kado schéma žutija tu te žanes, sar te keres kado.

E vorbi po falo

Te šunesa variso, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor, vaj te siťosa variso nejvo, skirin tejle e nejve vorbi, save či pinžáres, po papiroši, savo si akastime po falo.

Sar bušol vaj pa so si variso, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor_____

Variso, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor, taj e vorbi, kana variko **gičij**.

Dúj trín vorbi pa variso, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor, taj paj vorbi, kana variko **gičij**. Kadala dúj trín vorbi žutina ma te na bistrav, save sas e maj anglune vorbi andi vorba taj save sas e maj anglune dúj trín vorbi paj šib.

Variso, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor, vaj e vorbi, kana variko gičij	Pa so si variso, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor/ Pa so si e vorbi, kana variko gičij	Ká šundem pa kadi vorba, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor / Ká šundem, sar gičij kadala vorbi	E maj anglune vorbi, save si ande kadi vorba, kana variko phenel variso, ká si a vorba vi tivo taj vi ágor/E maj anglune vorbi, kana variko gičij

Sar kamasas te skirinas o texto

Kado schéma žutija tu, sar te skiris variso tejle, te kamesa te skiris, sar variko vaj variso mezij vaj te kamesa te skiris tejle variso, so pecisajlas, vaj pa hiro vaj te kamesa te skiris o lil vaj o imejlo.

Pa so si i vorba _____

